Anul al LXXXIX-lea n-l 93 NUMARUL 4 Lei Braşov Miercuri 8 Septemvrie 1926.

GAZETA TRANSILVANIEI

Redacţia şi Administraţia
PIAŢA LIBERTĂŢEI BRAŞOV
Telefon 226
Abonament anual 360 lei
Pentru streinătate 800 lei
Anunturi, reclame, după tarif.

Fondată la 1838 de George Barițiu

Apare de trei ori pe săptămână

Prin tine însuţi, cetăţene, şi pentru tine, la libertate, legalitate şi cinste.

INCHINARE

Din gândul fericit şi inima caldă a fruntaşilor braşoveni ai redeşteptării noastre naţionale: *Iacob Mureşianu, Ioan Popazu, Gheorghe Barițiu* şi *Andrei Mureşianu;* cu binecuvântarea Arhiereilor neamului românesc: *Andrei Şaguna* şi *Alexandru Şterca-Şuluţiu;* din înţelegerea înaltă şi dragostea nemărginită pentru viitorul neamului a femeilor române din Braşov în frunte cu *Maria Nicolau* — s'a întemeiat acum 75 ani prima însoţire a femeilor române din cuprinsul Românimei de dincoace de Carpaţi.

Infiinţată la început cu scop de binefacere: *ajutorarea orfanelor revoluţiei sângeroase din anii 1848/49,* ea s'a transformat încurând într'o puternică redută naţională pentru *unirea şi strângerea, pe cale socială, a legăturilor între toţi Românii,* dând un puternic imbold la înfiinţarea de reuniuni femenine în toate centrele mai mari ale ţării.

Atins acest scop naţional-social, activitatea Reuniunii s'a îndreptat spre o nouă ţintă: *educaţia prin şcoală a fetiţelor române,* înfiinţând şi ajutorând primele şcoli şi internate de fete.

Astăzi Reuniunea din Braşov, făcând parte din „Uniunea Femeilor române din România-mare" de sub patronajul înalt al Maj. Sale Regina Maria, federaţie înfiinţată tot la iniţiativa luată în numele acestei Reuniuni de d-na *Maria Baiulescu,* actuala preşedintă a U. F. R. — a devenit un factor naţional de primul rang, putând să reprivească cu mândrie şi satisfacţie la trecutul ei de 75 ani.

Recunoscător operei naţionale săvârşite, ziarul *„Gazeta Transilvaniei"*, ai cărui redactori şi colaboratori de pe vremuri au stat la leagănul Reuniunei ca şi la jubileul ei de 50 ani, luptând prin scris şi graiu viu pentru întruchiparea iniţiativelor şi faptelor nobile realizate, — esprimă omagiile sale Reuniunei jubilare precum şi tuturor Reuniunilor cari se întrunesc la congresul Uniunei Femeilor române din patria întregită.

BINE A-ŢI VENIT

Bine a-ţi venit scumpe surori şi camerade de muncă la casa părintească de odinioară, care a luminat şi a încălzit inimile femeilor române din Ardeal.

Bine a-ţi venit la marea serbătoare femenină prin care se va dovedi, că în cei 75 de ani de muncă, femeia română n'a şovăit nici odată, nu s'a descurajat, nu a pregetat să lupte pentru educaţiunea şi ajutorarea generaţiunelor tinere, nu a contenit să-şi închine puterile sale pentru binele neamului său.

Vă primim cu toată căldura inimei noastre, căldura focului sacru, care pâlpâie tot aşa de viu ca şi odinioară, pe altarul naţiunii noastre şi pe care l'am păzit şi l'am aţîţat mereu cu nouă jertfe, ca şi odinioară vestalele Romei.

Astăzi va fi între noi marea noastră Suverană, Regina Maria, de două ori Regină prin faptele Sale măreţe, prin toată vrednicia cu care a participat la fericirea neamului.

Este înălţătoare această răsplată a devotamentului femenin, care ne va da un nou şi puternic fluid de entuziasm şi de neţărmurită energie pentru problemele viitorului nostru.

Fie binecuvântată Inalta noastră Patroană, marea Suverană Regina Maria.

Maria Baiulescu.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Odă la Regină.

Din lacrimi multe şi 'nstelate
Cu flori, cu aur şi lumină
Intre regine 'ncoronate
Ai fost mai mândră decât toate.
Aşa Te-am cunoscut, Regină.

Şi dacă visul nostru mare
S'a împlinit şi ne cunoaşte,
Când Te privim plutind în soare
In ochi te soarbe fiecare
Ca-npărtăşanie la Paşte.

Că am învins o ştiu bătuţii
O ştiu izvoarele şi marea
O văd săracii şi avuţii
Şi-o simt azi toţi necunoscuţii
Câţi poate să înghită zarea.

Şi mâini, Regină, când nepoţii
Nu vor mai şti să lege-o rană,
Când vor pieri din lume hoţii,
La Tine vesel şi cu toţii s'or închina
Ca la icoană.

Icoana sfintelor clipite
In ceasul greu al anatemei
Icoană-a zilelor iubite
Şi-a plânsetelor răstignite
Pe crucea limpede a vremii,

Atunci în călindare sta-va
O sfântă mare, ca vecia,
Iar faţa Ta lumină da-va
Şi Ţi-om cânta urcându-Ţi slava
Mai sus decât Sfânta Maria.

Braşov, August 1926.

Stan Palanka.

M. SA REGINA MARIA

Iacob Mureşianu

promotorul Reuniunei Femeilor române

Din amintirile d-nei Sevastia C. Davidescu, fiica lui Iacob Mureşianu.

Adresându-ne cu ocaziunea jubileului de faţă către unica fiică în viaţă a părintelui Reuniunei Femeilor Române şi nepoată de fiică a primei ei preşedinte Maria Nicolau, **D-na Sevastia C. Davidescu,** *venerabila matroană ne trimete următoarea scrisoare bogată în evocarea de plăcute şi frumoase amintiri despre acela care a fost fericitul colaborator al femeilor române la înfiinţarea primei asociaţii feminine de pe teritoriul României de azi. D-na Davidescu este soţia venerabilului şi binemeritatului inginer inspector general al Serviciului hidraulic al Ţării româneşti, în retragere* **Constantin I. Davidescu,** *originar dintr'o fruntaşe şi neaoşe familie românească făgărăşană, trecută pe la mijlocul secolului trecut dincolo de Carpaţi, care a dat României moderne pe câte-va dintre cele mai eminente capacităţi tehnice ale ei.*

Iată scrisoarea primită:

Onorată Redacţiune,

Cu ocaziunea jubileului de 75 de ani al Reuniunei Femeilor Române, ca fiică a aceluia care a înfiinţat-o şi ca veche colaboratoare a „Gazetei", vă trimit un salut călduros de dragoste şi recunoştinţă.

„Gazeta", stegara neamului nostru, a avut multe de îndurat şi de suferit în trecut. Ea a văzut împlinindu-se acel vis sacru, pentru a cărui izbândire conducătorii ei au propovăduit timp de trei sferturi de veac „unirea în cugete şi în simţiri" a Românilor „din cele patru unghiuri". Fi-va ea însă în stare de a-şi continua şi în viitor rolul şi menirea ei istorică? Făcutu-şi-a neamul nostru ajuns la culmea aspiraţiunilor sale datoria faţă de aceea, căreia are de a-i mulţămi în mare parte realizarea idealului său naţional?!

Pentru iubitul şi neuitatul meu tată „Gazeta" a constituit până în ultimele clipe ale vieţii, ţinta supremă a nizuinţelor şi muncii sale şi el nu fu liniştit decât când, obosit de bătrâneţe, o putu preda în mâna energică şi destoinică a fiului său şi fratelui meu iubit şi neuitat Aurel.

Multe şi duioase amintiri îmi străbat sufletul gândindu-mă la timpurile petrecute în casa părinţilor mei.

Pentru neuitatul meu tată noţiunea cuvântului de *familie* avea şi un sens superior. Ea nu se restrângea la cadrul egoistic al concepţiei obicinuite astăzi. El cunoştea *o singură şi mare familie: aceea a neamului românesc,* ai cărei fii erau cu toţii fraţi. De aceea el ne învăţa a ne iubi peste marginile familiei noastre înguste, pe cea adevărată şi mare, pentru binele căreia a crescut şi pregătit pe toţi fii şi pe toate fiicele sale.

Când lucram împreună la „Gazetă" şi ne dădea sfaturi cum trebue să ne purtăm noi între noi şi fraţii noştri de pretutindeni, ne spunea: „Să nu fiţi indiferenţi unii cu alţii, să vă pară rău când unul ar fi silit sau ar voi să-şi vânză din proprietate. Cumpăraţi, dragii

mei, dar nu vindeţi! Mai ales pe ţărani îi ajuta înlesnindu-le împrumuturi pe la Casele de economii, ca să nu-şi înstreineze pământurile. *Ce ar zice el să vază pădurile noastre vândute?*

Nu pot să nu reproduc aici ceea-ce spuneam într'un interview, publicat în nr. 13 dela 12 Ianuarie 1913 al revistei „Flacăra" din Bucureşti, cu ocaziunea împlinirii centenarului naşterii sale, sărbătorit în mod demn şi de Reuniunea Femeilor Române din Braşov:

„Dacă n'aş vedea în tatăl meu — ziceam eu atunci — un simbol şi o pildă de cea mai mare însemnătate pentru generaţia actuală, m'ar împiedeca un sentiment foarte firesc să vorbesc despre el. Dar e atâta ne-

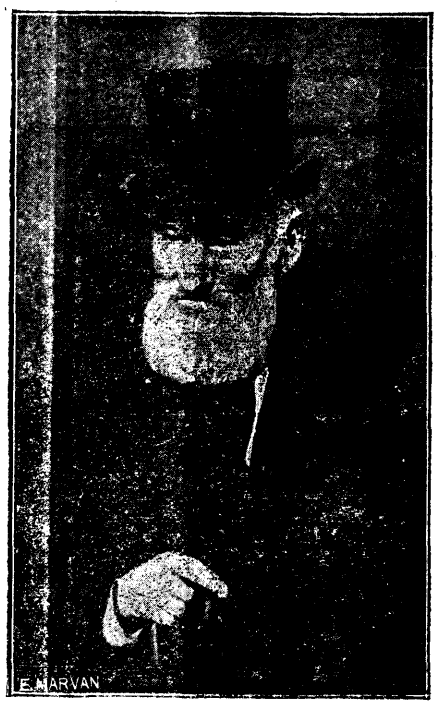

IACOB MUREŞIANU
1812—1887
după o fotografie din 1879.

voie de entuziasm în vremea noastră, încât numai nădăjduind că entuziasmul lui profetic poate înrâuri încă, voi încerca să spicuesc câteva din amintirile mele.

„Tatăl meu îşi iubea neamul său cu o fidelitate şi o înflăcărare ce abia mai lăsau loc pentru alte sentimente, care erau totdeauna subordonate celui dintâiu. Toată viaţa i-a fost călăuzită de un singur ideal: ridicarea sufletească a neamului său din starea de asuprire în care se găsea în Ardeal...

„Mi-aduc aminte — sunt cele mai vechi amintiri ce le am despre el — cum ne aduna, în clipele-i de odihnă, şi ne punea să cântăm în măsură, cum supraveghia uneori jocurile noastre şi cum căuta să ne insufle învăţăturile sănătoase ce aveau un model zilnic în faptele sale.

„Nu era zi, în care o faptă, un îndemn la muncă, o încercare de a reuni puteri împrăştiate, să nu fie o pildă vie a iubirii sale de patrie şi un îndemn pentru noi. Pentru aceasta nimic nu i se părea greu de făcut. „Voeşte şi vei putea", aceasta era deviza lui; nu ne îngăduia să zicem niciodată: „nu se poate"; ne trimitea să încercăm, căci numai astfel ne vom putea cunoaşte puterile. Căuta să ne deprindă cu munca, răbdarea şi economia, să ne facă să cunoaştem sărăcia şi să preţuim unirea, prin faptele noastre proprii. Nimic nu-l supăra mai mult ca neînţelegerile dintre noi; principiul său cel mare, pe care a încercat să-l aplice pretutindeni era: „Faceţi Reuniuni peste Reuniuni!". Astfel a fost el promotorul înfiinţării *Reuniunii femeilor române din Braşov* şi al altor Reuniuni pentru ridicarea poporului român între celelalte popoare ale Transilvaniei.

„El privea toată activitatea sa ca o datorie, pe care şi-o îndeplineşte pentru a fi cu conştiinţa împăcată, şi acestei activităţi pentru neamul său îi subordona toate celelalte sentimente.

„Mai găsesc încă şi acum în No. 14 din *Foaia pentru minte, inimă şi literatură* din 6 Aprilie 1855, o poezie a lui Iacob Mureşianu, intitulată: *Mirele către logodnică* şi tipărită cu slove cirilice, din care se poate vedea cum îşi conducea el toată viaţa sentimentelor, după credinţa către neamul său. Citez ultimele două strofe:

Nu simţeşti cu lumea mare nu te m-
[braci cu dorul meu:
Românaşi bravi şti-vei creşte? — O
[„Corneliă" voiu eu.
Şi-asta inima mi-o 'ngheaţă; cât de
sec îţi bate a ta,
Şi de-a naţiei dulceaţă nu vei şti nici
[cugeta.

Eşti frumoasă şi-ale tale buze sunt
[de sărutat;
Dar vorbesc o limbă aspră, romă-
[neasca a uitat,
Pare-mi-se c'ai ţi vulpe pestriţată ca
[păun;
Rece sunt d'acea cu tine: nici nu
[voiu să mă cunun!

„Iacob Mureşianu a fost şi poet şi choreograf; el a compus şi dansul *Romana*, care e cel mai expresiv dintre dansurile româneşti, pentrucă cuprinde părţi din toate. Dar tot activitatea sa de ziarist fu cea mai rodnică şi cea mai interesantă. El înţelegea gazetăria ca un apostolat, căruia trebuie să se jertfească pentru sufletul neamului său şi de aceea i-a consacrat toate puterile sufletului până în cei din urmă ani".

Până aici interviewul meu de atunci. Trebue să mai adaug, că toate instituţiunile române înfiinţate după 1848 în Ardeal, s'au făcut în parte, la îndemnurile sale şi au fost sprijinite şi promovate puternic de dânsul. La iniţiativa lui s'a înfiinţat fondul pentru ridicarea unei academii de drepturi în Ardeal, din care fond s'a zidit şcoala civilă de fete cu internat din Sibiu etc. etc.

„Dragii Tatii — ne spunea el — nu vă trebue decât dragoste, muncă şi stăruinţă şi toate se pot face, dar *fără economie nu vom putea propăşi*". Ii plăcea să aibă cămara plină, ca fiecare sărac să plece de la el îndestulit.

In clipele din urmă ale agoniei lui, apropiindu-mă de patul său, mă sărută pe frunte întrebându-mă: „Unde e tricolorul?" şi cu aceste cuvinte închise ochii penfru vecie. Iar eu de câte ori văd tricolorul, îmi aduc aminte de acele clipe sfinte...

Jubileul de 75 de ani de la înfiinţarea „Reuniunii Femeilor Române" — care la început nu a fost numai a Braşovului, ci a Românilor de pretutindeni — consacrează încă odată principiul de „unire" şi „armonizarea energiilor naţiunei" urmărite de el.

Doresc dar din toată inima, ca din această consfinţire să se plămădească acea forţă morală, care să poată uni şi d'aci încolo într'un singur mănunchiu puternic întreg poporul românesc.

Femeea română a dovedit întotdeauna o foarte mare putere de jertfă pe terenul cultural şi social.

De aceea nu mă îndoesc, că ea va reuşi să ocupe din ce în ce un loc mai important în organizaţia socială a poporului nostru, pentru care va şti creşte şi de aici înainte fii bravi şi vrednici de marii lor înaintaşi.

Cu acest dor trimit iubitelor mele surori cele mai călduroase salutări!

Bucureşti, 30 August 1926.

Sevastia C. Davidescu,
fiica lui Iacob Mureşianu.

Femeea română şi Biserica

Dacă prima femee a mijlocit întrarea păcatului în lume, tot femeea a fost designată de divinitate să salveze omenirea. Fecioara Maria a fost aleasă a fi maică lui Isus Mântuitorul şi omenirea o proslăveşte în rugăciunile sale.

Ideile religioase străbat în suflete prin uşa sentimentului. Din acest motiv şi Biserica lui Cristos înregistrează femeile printre primii şi cei mai devotaţi credincioşi. Intre ucenicii lui Isus, sorbindu-i glasul evangelic, în timpul morţii lui ungându-i sfântul trup cu mirezme, cei dintâi vestitori ai învierii lui, între mucenicii credinţei în număr covârşitor de mare şi pătrunse de cel mai curagios eroism,— femeile nici în faţa celor mai grozave torturi nu se sfiau să-şi declare credinţa şi dragostea în Isus. Puterea credinţei lor era cea mai vie şi cea mai puternică propagandă pentru Isus. Intreagă istoria Bisericii creştine recunoaşte rolul important pe care l'a avut femeea întru lăţirea şi păstrarea credinţei.

Acest sublim rol şi l'a împlinit în mod deosebit şi distins, continuând şi astăzi a fi cel mai puternic reazăm al Bisericei noastre, femeea română. Inzestrată cu cele mai frumoase şi nobile calităţi sufleteşti, femeea română a plămădit în sufletul neamului nostru, deodată cu *sentimentul naţional* şi pe cel *religios*. Soţiile şi mamele de Voevozi români sunt figuri istorice în viaţa naţională şi religioasă a poporului nostru. Dacă şi alte neamuri se pot mândri cu multe nume de mame celebre, poporul nostru este însuşi depozitarul astorfel de mame.

Biserica română în împlinirea chemării sale sublime a avut şi are şi azi cel mai real concurs din partea femeilor credincioase. Atât individual, prin creşterea în frica lui Dzeu a micilor lor odrasle, prin păstrarea în familie pururea aprins a focului sfintei credinţe, prin jertfirea ultimului ban pentru podoaba casei Domnului; cât şi colectiv, constituite în diferite societăţi cu caracter umanitar cultural şi religios, — femeile noastre contribue în cea mai largă măsură la înfăptuirea sublimelor principii evanghelice.

In timpul de o atât de accentuată criză morală, prin care trecem generaţia prezentă, nădejdile tuturor să îndreaptă la Biserica lui Christos şi la femeea română, ca cea mai credincioasă adeptă a evangheliei creştine. In mâna lor stă viitorul întregului nostru neam. Vor şti să-şi înţeleagă şi să-şi achite rolul ideal pe care-l au în societate... atunci prin regenerarea morală statul şi neamul nostru îşi vor regăsi calea spre o viaţă puternică şi fericită.

Dr. P. Debu

D-na Maria Baiulescu

prezidenta actuală a „Uniunii Femeilor Române" din România-Mare şi a „Reuniunei Fem. Rom. din Braşov".

Familia Baiulescu este una dintre cele mai vechi şi fruntaşe familii româneşti din Ţara Bârsei, cu leagănul în importanta comună a Zârneştilor, unde găsim încă pe la mijlocul secolului al XVIII-lea pe *preotul Ion Baiul*, între cei mai de seamă colaboratori ai marilor luptători braşoveni pentru emanciparea bisericei şi şcoalei româneşti de sub tutela administraţiei săseşti a Ţării Bârsei şi întemeierea municipiului românesc independent al Braşovului.

Intre cei mai marcanţi membrii ai acestei familii în prima jumătate a secolului trecut amintim pe distinsul secretar episcopesc şi unul dintre primii advocaţi români ai Ardealului *Nicolae Baiul*, poreclit şi *Coconul*, născut în anul 1790 la Zârneşti. După absolvarea filozofiei şi a dreptului la academia din Cluj, Nicola Baiul funcţionă ca practicant la „tezauratiatul" (vistieria) Ardealului din Sibiu, îmbrăţişă apoi la sfatul părintelui său, cariera preoţească, deveni secretarul episcopului *Vasile Moga*. In curând însă părăsi şi acest post, deschizând una dintre primele cancelării advocaţiale din Ardeal. „Om cu mare râvnă pentru luminarea poporului român, Nicolae Baiul stărui ca părinţii să-şi trimeată copii la şcoale mai înalte şi acestei stăruinţe este a se mulţămi o pleiadă de bărbaţi aleşi eşiţi din acele părţi, cari au avut un însemnat rol în viaţa publică naţională şi bisericească a Românilor transilvani". † 1855 în Braşov. (V. Enciclopedia Română).

Părintele d-nei Baiulescu.

O altă figură distinsă a acestei familii la începutul secolului trecut a fost *protopopul Baiul*, dintre a cărei fii, ce una fu mama cavalerului *Ioan de Aldulianu* (1821—1871), consilier al guvernului Transilvaniei şi mai târziu consilier la Curtea de casaţie, iară alta mama arhiepiscopului şi mitropolitului de pie memorie *Ioan Meţianu*. Un nepot al acestui protopop Baiul a fost neuitatul protopop al Braşovului *Bartolomeiu Baiulescu* (1831—1909), tatăl d-lui *Dr. Gh. Baiulescu* şi al d-nei *Maria Baiulescu*.

Protopopul Bartolomeiu Baiulescu nu a fost numai una dintre cele mai distinse figuri ale bisericei şi şcoalei noastre din secolul trecut, ci unul dintre cei mai activi şi stăruitori promovatori ai culturii poporului nostru. Cu scopul întăririi clasei noastre de mijloc părintele Baiulescu a înfiinţat în 1869 „Asociaţiunea pentru sprijinirea meseriaşilor" din Braşov. iar în 1877 „Banca meseriaşilor români", reuşind a câştiga spre acest scop dela marii filantropi naţionali fonduri însemnate. A mai publicat între anii 1876—1880 şi revista „Meseriaşul Român". A fost membru în corporaţiunile şcolare şi membru al Consistoriului arhidiecezan din Sibiu. Ceea-ce a încununat însă opera acestui vrednic păstor sufletesc al poporului său, a fost săvârşirea în anul 1898, la stăruinţele sale, a impozantei clădiri a bisericei „Sf. Adormiri" din fruntea pieţii Braşovului.

Incă ca tânăr preot el fusese unul dintre cei mai de seamă colaboratori şi oameni de încredere ai mitropolitului Şaguna şi ai episcopului Popazu. In timpul celor 52 de ani ai păstorirei sale a luptat neîntrerupt pentru întărirea bisericei noastre aici, stăruind mai cu seamă în îndelungatul proces al românilor braşoveni cu biserica aşa zisă „grecească", pentru retrocedarea ei în partea acelora, a cărei patrimoniu comun fusese la întemeierea ei în anul 1786. Bart. Baiulescu, este şi autorul valoroasei "Monografii a bisericei Sf. Adormiri din Cetatea Braşovului", apărută la Braşov în 1898. Soţia lui *Elena*, a fost una dintre primele şi cele mai active colaboratoare a Reun. Femeilor Române, iar în timpul „Memorandului" a fost aleasă prezidentă a „comitetului politic" al doamnelor române din Braşov.

•

Doamna Maria B. Baiulescu şi-a făcut studiile în clasele române şi germane superioare, continuând particular în familie studiile liceale şi urmând necontenit a studia ca autodidactă.

Activitatea literară

D-na Baiulescu s'a remarcat încă în tinereţe prin talentul ei literar, devenind una dintre cele mai distinse scriitoare publiciste şi conferenţiare române.

A publicat un volum de versuri „Exiaz", proză, piese teatrale, traduceri în toate cotidianele şi revistele, începând cu „Familia", „Vatra", „Literatura şi arta română", precum şi în revistele actuale.

Activitatea conferenţiară a început-o cu o conferinţă feministă în anul 1896. A participat la jubileul de 50 de ani al Reuniunii Femeilor Române, ţinând în Ianuarie 1901 o prea frumoasă cuvântare despre „Misiunea femeii române", din care reproducem unele pasagii şi în numărul de faţă al „Gazetei".

D-na Baiulescu a intrat în activitatea socială ca membră în comitetul Reuniunii în anul 1906, fiind aleasă în 1907 prezidentă. Din acest moment d-na Baiulescu a stat neîntrerupt în fruntea Reuniunei, ţinând conferinţe, cuvântări, memorande.

Activitatea educativă.

Indată după venirea ei în fruntea Reuniunii, d-na Maria Baiulescu s'a nizuit a reorganiza şcoala internatului orfelinat al Reuniunii, dându-i o îndrumare mai practică şi mai acomodată necesităţilor clasei de mijloc a poporului nostru. D-sa transformă această şcoală într'o *„şcoală de menaj şi industrie casnică naţională"*, rezervând însă în acelaş timp un deosebit rol şi educaţiei *teoretice-ştiinţifice* în legătură cu instrucţia practică a şcoalei. Spre acest scop d-na Baiulescu a întocmit şi un nou „regulament" al şcoalei.

Sub supravegherea d-nei Baiulescu, şcoala făcu progrese însemnate în direcţiunea industriei casnice, iar lucrările elevelor — dela cele mai simple până la cele mai fine broderii şi ţesături de Smyrna, — formau admiraţie publicului la expoziţiile anuale.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

D-na Baiulescu a căutat să dea programului de studii al şcoalei o împărţeală igienică, variată şi distractivă. Spre acest scop şi cu considerare la numărul cel mare al elevelor s'a introdus gruparea lor în serii după felul lucrului şi al studiului. Tot odată în viaţa internă a Internatului — d-sa a dat multă atenţiune uzurilor casnice ale poporului român. In această privinţă a stăruit, ca ceea-ce copilele au aflat şi cunosc din casa părinţilor lor să nu lipsească nici din Internat.

Cu ocaziunea jubileului de 25 de ani dela înfiinţarea Internatului d-na Maria Baiulescu zicea în cuvântarea ei festivă din 26 Iunie 1911 între altele:

„Scopul acestui internat-orfelinat este educaţi nea fetiţelor româneşti şi creşterea orfanelor. *Afirm cu mândrie, că această instituţiune în astfel de combinaţiune este unică în felul său în toate centrele locuite de Români. Noi am fost aşa zicând premergătoare în direcţiunea aceasta şi concetăţenelor noastre de altă naţionalitate*, cari doresc să înfiinţeze acum o asemenea şcoală după modelul nostru".

Infăptuirea U. F. R.

Opera cea mai măreaţă a vieţii d-nei Maria Baiulescu fu însă înfăptuirea în anul 1913 — a visului intemeietorilor dela 1859 ai Reuniunei:

„Intrunirea tuturor societăţilor feminine ale Reuniunilor din Ardeal şi Ungaria" într'o *„Uniune naţională"* a femeilor Române.

Cu ocaziunea congresului din 3 şi 4 Iunie 1913, care dădu viaţă „Uniunei", d-na Maria Baiulescu preciza astfel scopul, pe care l-a urmărit prin întemeierea ei:

„Intrunirea tuturor reuniunilor de femei române, culturale, sociale şi de binefacere, într'o singură asociaţie pentru-ca cu puteri unite să rezolve astfel de probleme, la cari cu toatele se pot angaja cu plăcere şi din toată inima; să facă cunoscută în cercuri cât mai largi munca femeilor în favorul omenimei, diversitatea şi extensiunea aceleia; să uşureze contactul, înţelegerea reciprocă, încrederea şi conlucrarea acelor femei române cari se străduesc în ori ce formă spre binele societăţii, să creeze un centru, unde femeile să poată conveni, şi în fine ca probleme speciale vor fi:

a) Problema educaţiunii fetiţelor noastre.

b) Cultivarea sentimentului religios şi îngrijirea locaşurilor sfinte.

c) Cultivarea industriei naţionale femeieşti şi păstrarea şi perfecţionarea motivelor naţionale.

d) Educaţiunea sistematică în gospodărie şi industrie casnică.

e) Instituţiunile filantropice: îngrijirea bolnavilor, a celor lipsiţi şi a celor săraci.

f) Cestiunea înfiinţării unui mare Orfelinat

Ultimul şi cel mai însemnat punct al acestui program n'a putut fi însă realizat decât după încheerea războiului mondial şi după întoarcerea d-nei Baiulescu din refugiul său dela Iaşi. Orfelinatul „Uniunei" fu inaugurat în anul 1920 cu 55 orfane de războiu.

Activitatea după întrarea în acţiune a României.

In anul 1916 după întrarea armatei române în Ardeal d-na Maria Baiulescu a luat asupră-şi organizarea *Crucei roşi române* cu ajutorul doamnelor şi dşoarelor române din Braşov şi cu concursul fratelui dânsei, numit primar al Braşovului *Dr. Gheorghe Baiulescu.* Se ştie cât de mult a fost pedepsită această acţiune.

Deodată cu armata română s'a retras şi d-na Baiulescu, însoţită de cea mai mare parte a colaboratoarelor sale. In pribegia dela Iaşi, d-sa a lucrat cu societatea „Ortodoxă" şi a luat parte la înfiinţarea societăţii „Ocrotirea orfanilor de războiu", colaborând la această societate. Tot în decursul refugiului său dela Iaşi, d-sa a organizat în calitate de prezidentă *„Asociaţia pentru emanciparea civilă şi politică a femeii române"*. D-sa a ţinut mai multe cuvântări, cu deosebire la serbarea naţională din Decemvrie 1918, organizată de Asociaţie.

D-na Maria Baiulescu a condus delegaţia Ardealului, la Bucureşti, ţinând cu această ocazie, în 24 Ianuarie 1919, o avântată şi istorică cuvântare naţională.

D-sa a mai vorbit atunci şi la meetingul pentru ajutorarea celor din linia de demacraţie din Martie 1919, la Teatrul Naţional din Bucureşti şi în alte conferinţe în Bucureşti, Braşov şi Sibiu.

D-na Maria Baiulescu, care în tot decursul activităţii sale a lucrat în mod onorific fără nici o retribuţiune, mai face parte din comitetele centrale ale „Societăţii „Ocrotirii Orfanilor din Războiu", „Crucea Roşie", „Profilaxia Tuberculozei", „Invalizii de Războiu" şi altele şi este membră în comitetul asistenţei universitare. D-sa mai este aleasă şi membră în comitetul central de asistenţă socială în Ministerul sănătăţii şi ocrotirilor sociale, fiind delegată ca membră şi în subcomitetul pentru ocrotirea I. O. V. D-sa a făcut parte şi din comisia acestui minister pentru elaborarea proiectelor de legi de asistenţă socială.

D-sa mai este prezidentă şi membră de onoare la diferite alte societăţi.

D-na Baiulescu a fost decorată de M. Sa R. Ferdinand cu Crucea Regina Maria cl. I şi Crucea Meritul Sanitar cl. I „pentru munca şi devotamentul fără preget depus in mod gratuit în timpul războiului 1916—1919 dând cel mai larg concurs asistenţei sociale".

———

Misiunea Femeii române.

Spicuim din admirabila conferinţă, ţinută acum 25 ani de d-na *Maria Baiulescu,* actuala preşedintă a U. F. R., următoarele mărgăritare de sentimente şi gândire:

„.. Pentru-ca să pot schiţa mai desluşit imaginea femeii din viitor, trebue să mă întorc în depărtatul trecut. Gândul meu alunecă adânc, şi urmărind genealogia femeii române caută icoane din trecut. Mă scufund prin straturi întunecate şi fără teamă mă las prin tenebre, deoarece sunt sigură să ajung la sfera luminoasă, unde zăresc glorioasa ei obârşie. Răzimată de bătrâna tulpină a neamului meu, mi se înfăţişează un neînchipuit miraj. — Văd pe **femeia romană** — **străbuna străbunelor noastre** — pornind dela malurile seminei Adriatice, în rândul legiunilor romane, ca să coloniseze pământurile cu erite. O văd cum treapădă neobosită, — alături de soţul ei, cu copilaşul la sân, — pe cale lungă şi anevoioasă peste văi şi munţi, pentru-ca să ajungă şi să descalece în pleiurile şi pajştele Carpaţilor.

Nu încape nici cea mai mică îndoială, că această femeie a urmărit cu drag şi de bună voie pe soţul ei în depărtatele colonii şi pentru-ca să ilustrez acest fapt, citez pe tristul poet Ovidiu, condamnat la exil, a cărui soţie la despărţire insistă, şi cere să-l însoţească în următorul chip:

Nu nu, ah nu te duce,
vom merge împreună,
Voi fi şi eu cu tine, soţiă de surghiun,
E una calea noastră,
spre ţara 'ndepărtată
Mă chiamă datoria
şi dragostea de soţ.

*

...Precum însă izvorul prăbuşit de moloz, îşi sapă albie suterană şi iese mai limpede şi cristalin gâlgâind ca rîuleţ pe suprafaţa pământului, asemenea şi neamul nostru cu sute de ani în urmă a eşit neschimbat şi necorcit de viltoarea cutropiţilor şi din amestecul bătăliilor.

Nu se împlinise însă încă ceea-ce fusese scris, deoarece poporul român avu să sufere încă multe şi îndelungate patimi. Pe când neamurile apusene pot număra vre-o opt cruciate, neamul nostru a purtat nenumărate cruciate, căci cruciate trebue să numim neîntreruptele lupte pentru cruce, pe cari popoarele din răsărit, aşezate sub ghiara musulmană, au trebuit să le poarte, ca să ţie strajă apusului contra fanaticei lăţiri a Islamului.

Şi din această epocă glorioasă a neamului nostru ne surîde un chip încântător de femeiă, care representă pe **femeia română**, vrednica descendentă a străbunei ei; este mama lui Stefan cel Mare, o nobilă femeiă pătrunsă de dragostea neamului şi legei ei, care îmbărbătează pe fiul ei la luptă vitejască, după cum cântă poetul Bolintineanu în următorul mod:

Ce spui tu străine?
Stefan e departe
Braţul lui prin taberi,
mii de morţi împarte,
Eu sunt a sa mamă,
el e fiul meu,
De eşti tu acela,
nu-'ţi sunt mamă eu!

Cu încetul însă şi cu durere mare se reculesese şi neamul nostru — di tanti palpiti — de atâtea nepăstuiri, şi pe când celelalte popoare avuseră vreme de trei-patru sute de ani de desvoltare culturală, noi abia dela începutul veacului încheiat — apucând un sdrob de lumină desrobitoare, — putem număra desvoltarea noastră sistematică, adecă *renaşterea noastră culturala"*.

*

„Chestiunea femenină este pentru fieşte-care ţeară deosebită şi trebue tratata particular. Noi, cari avem să luptăm încă pentru viaţă noastră naţională, trebue să ierolăm femeia *instruita* la munca culturei noastre naţionale. Femeia română nu trebue să se alipească direcţiunei internaţionale a ligelor femeeşti din Apus, cari aduc cu sine cosmopolitismul. Noi avem mult mai mari probleme de resolvat în interesele noastre proprii. Am văzut din trecut, că numai femeia este capabilă să ne păstreze tesaurul naţionalităţii. In referinţele poporului nostru ea are *misiunea* să primească o educaţiune *superioară* cu *bază naţională.*

*

Femeia este *creatoarea sufletelor*, ei îi datorim în mare parte, dacă un popor posede talente şi genii naţionale, deoarece aceste daruri se moşteneso dela părinţi, chiar Xenophon istoriseşte, că ve hii Greci se interesau de educaţiunea femeii, pentru-ca copiii să moştenească, cu deosebire dela mamă, toate însuşirile frumoase...

Temelia principală la educaţiunea inimii şi la înobilirea sufletului este însă *credinţa*, această milostivă mamă, care împacă în cele din urmă omenirea, când trezită din nesăţioasa ei rîvnă de a străbate necunoscutul, cade amărîtă la desnădejde. Religiunea singură vindecă pe om, când ajuns la prăpastia, unde vede cataclismul ştiinţei, se întoarce urmărit de pesimism şi doborît la decadenţa morală, iarăşi la principiile credinţei...

Tot prin credinţă se poate ridica omenirea din mocirla materialismului egoist. Femeia este înzestrată dela natură ca să cultive *idealismul* şi să se avânte la idei înălţătoare de suflet; ea va putea conlucra la lupta contra acestui flagel, pe care chiar Virgil l'a numit *„Foame scârboasă de bani"*.

*

Plin de nădejde este şi sufletul meu, când privesc în zorii aurii ai tinărului secul. Intr'un nimb luminat văd frumoasa apariţiune a femeii române din viitor, — demnă urmaşă a străbunei romane, — o văl purtând stema instrucţiunei pe frunte, cu inima înduioşată, vibrând de nobile sentimente şi în suflet plină de tăria pentru misiunea ei înaltă. — O văd clădindu-şi cu drag cuibul vieţii familiare, întreţinând focul sacru al căminului, veghind cu răbdare şi cu înţelegere peste ai săi, bună şi înţeleaptă, iubitoare de muncă şi devotată chemării ei, răspândind veselie şi fericire în micul ei imperiu, de unde creşte fiii naţiunei.

*

Femeia română conştie de misiunea ei va deveni matroana unei rasse regenerate. Şi din această societate purificată va isvorî un val de popor curajios, harnic, plin de energie, de voinţă şi de geniu, iubitor de muncă şi conştiu de măreţia naţională.

Această generaţiune aţîtă nu va putea fi spălată de nici un potop de primejdii, — nu va putea fi înghiţită de nici o rasă străină. Iar din sânul acestor familii fericite şi liniştite vor naşte talentele, vor înflori artele, vor rodi bogăţiile şi urmaşii noştri ne vor binecuvânta, căci se vor bucura de pârga osteneleor noastre.

———

Un festival
al presei la Braşov.

Sindicatul presei române din Ardeal şi Banat va aranja Duminecă în 19 Sept. a. c. un mare festival artistic la Braşov pentru sporirea fondului „Căminului ziariştilor".

La acest festival îşi vor da concursul societatea filarmonică din loc precum şi mai mulţi artişti.

D-l prefect al judeţului Dr. Laţicu, primind pe delegatul Sindicatului a pus în vedere tot concursul său, deasemenea şi celelalte căpetenii ale oraşului, ca şi alte persoane distinse ale societăţii noastre. Sperăm că şi publicul românesc din Braşov va onora cu sprijinul său moral şi material această serbare, menită să sporească fondurile Sindicatului presei din Ardeal.

Amănunte în nrii viitori.

———

AVIZ.

Abonaţii cari ne fac reclamaţiuni şi comunicări în scris în chestia ziarului sunt rugaţi a ne indica întotdeauna şi n-rul de pe adresă sub care li se trimite ziarul.

Administraţia.

———

Pentru elevii de şcoală.

In scumpetea de azi cea mai mare grijă a părinţilor este susţinerea copiilor la şcoală. Locuinţă unde elevii au supraveghere, cost ieftin şi mulţumitor, scutesc pe părinţi de această grijă. Informaţii la administraţia ziarului.

———

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Din trecutul Reuniunei Femeilor române din Braşov.

Opera anilor 1851—1901.

Din emoţionantul discurs festiv, rostit de fericita d-nă *Elena Dr. A. Mureşianu* în ziua de Marţi 30 Ianuarie v. (12 Februarie n.) 1901, cu prilejul jubileului de 25 ani al Reuniunii F. R. din Braşov, reproducem următoarele părţi, cari ne prezintă în culori vii evenimentele cele mai însemnate din viaţa şi activitatea de 50 ani ai Reuniunei jubilare:

„Din îndemnări şi sfaturi şi apromisa ajutorinţă a ginere-meu Iacob Mureşianu am „întreprins în 15 Decemvrie 1849 a pune în „lucrare prin consfătuiri şi îndemnări între fe„meile române din Braşov, o societate sau Re„uniune de femei pentru ajutorul creşterei feti„ţelor orfane şi sărace".

Cu aceste cuvinte introduce în primul proces verbal prima preşedintă şi prima fundatoare a Reuniunei, neuitata *Maria Nicolau*, descrierea înfiinţării Reuniunei.

Mitropolitul ort. ANDREIU ŞAGUNA
1809—1872.

Maria Nicolau era chiar prin educaţiunea ei în casa părintească predispusă şi primitoare pentru o ideie salutară, cum a fost aceea a înfiinţării Reuniunei femeilor române.

Iacob Mureşianu, la al cărui îndemn şi sfătuire a lucrat Maria Nicolau, nu este necunoscut la noi Românii. Ştim cu toţii, că el şi-a ocupat locul său onorific între cei dintâi, cari au conlucrat aici în Braşov pentru binele neamului înainte şi după 1848, şi-a cărora stăruinţe şi fapte au contribuit la lustrul epocei măreţe a românismului redeşteptat.

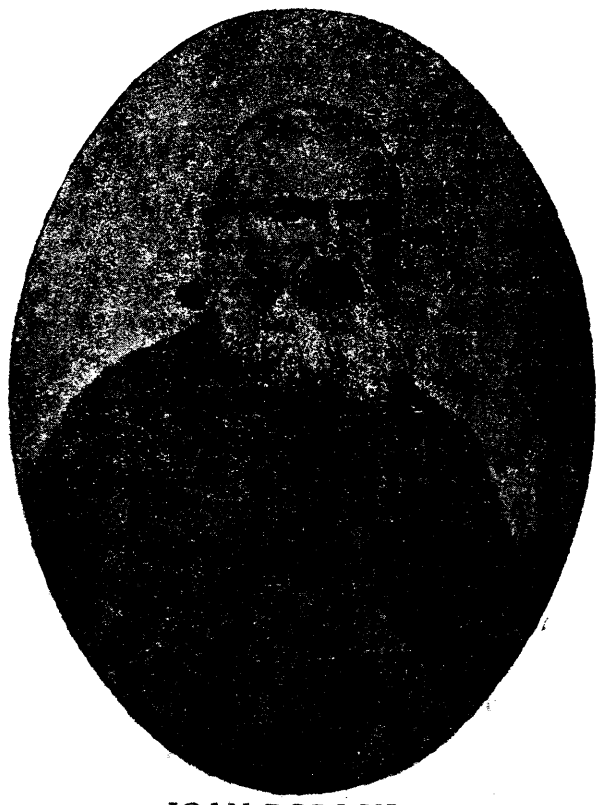

IOAN POPASU
protopop. Braşovului (1837—1865) apoi episcop al Caransebeşului. (1808—1889.)

Prin legăturile sale familiare, prin activitatea sa ca profesor şi pedagog distins pe vremile acelea, prin conexiunile, ce le avea în societate, dar mai cu seamă prin trăsătura ideală a spiritului său şi prin temperamentul său viu şi vesel, Iacob Mureşianu devenise pe la finea anului 1849 un factor social între Românii din Braşov, alături cu neuitaţii **Ioan Popazu, Bariţiu, Andreiu Muroşianu**, cu cari emula în zelul de a ridica şi cimenta societatea noastră braşoveană.

Dar în timpul, când s'a născut această Reuniune, Iacob Mureşianu, ca *ziarist*, avea legături şi cu toţi bărbaţii distinşi şi mai de seamă de pretutindeni. Mai era şi mult sprijinit şi încurajat în ideile şi planurile sale de soţia sa *Sevastia*, cunoscută ca femeie de inimă, fiica Mariei Nicolau.

Sămânţa aruncată a căzut pe un pământ roditor. O nouă epocă începuse pentru Români, inimile şi spiritele erau foarte primitoare pentru ori-ce întreprindere nobilă românească.

„Trebue să dăm dovezi la lume" — zicea Maria Nicolau în apelul adresat „surorilor române" la 15 Decemvrie 1849 — „că bărbaţii „noştri, cari au făcut atâlea jertfe pentru na„ţiune, au de-a dreapta lor soţii demne de ma„rinimositatea lor. Să dăm dovezi naţiunilor stre„ine, că clasa cea mai cultivată a damelor ro„mâne cunoaşte şi simte deopotrivă cu bărbaţii „lor trebuinţele naţiunei şi, după pilda damelor „europene, să facem o societate de dame ro„mâne".

La apelul acesta al Mariei Nicolau au răspuns cu însufleţire damele române din Braşov.

Iniţiatoarea a adunat la dânsa 10 cocoane înaintate în vârstă şi cu ajutorul acestora a păşit la resolvarea problemei.

Cel dintâiu pas a fost, că s'a pus în circulaţie o listă pentru contribuiri de ajutoare. Peste 80 de dame române s'au înscris imediat pe această listă cu sume considerabile.

După aceea s'a adresat la 10 Feoruarie 1850 o petiţiune către guvernatorul Transilvaniei, baron Ludovic de Wohlgemuth.

Două lucruri i-au cerut damele noastre guvernatorului:

Să le dea învoirea de a înfiinţa Reuniunea şi să le înlesnească calea ca să poată afla starea şi numărul orfanilor, ai căror părinţi s'au nenorocit în revoluţie.

O norocoasă ideie a fost, că femeile române au apelat şi la sprijinul baronesei *Sofia de Wohlgemuth*, o damă cultă şi pătrunsă de cele mai generoase sentimente. Ea primi cu bucurie a pleda cauza damelor române la bărbatul său.

„Doresc" din inimă — răspunse baroneasa „de Wohlgemuth Mariei Nicolau — „ca insti„tutul filantropic, ce cugetaţi a-l întemeia odată „în favoarea orfanelor române, să sporească cu „cel mai bun succes, ca aşa după veacuri să „se poată aminti şi binecuvânta cu o dulce, „mulţumire numele tuturor acelor femei din sâ„nul naţiunei române, care astăzi c'un sentiment „marinimos au pus peatra fundamentală la vi„itorul institut".

N'a trecut mult şi în 19 Martie 1850 damele române primiră concesiunea verbală de a-se putea constitui în societate cu condiţiunea ca statutele, ce şi-le vor face, să fie înaintate spre aprobare.

Deja la 12/24 Martie 1850 s'a ţinut prima adunare a femeilor române în Braşov, în care s'a ales comitetul cu Maria Nicolau ca presidentă, şi s'a primit un proiect de statute.

In 21 Octomvrie 1850 *statutele au fost aprobate*, iar la 10 Noemvrie a aceluiaş an Reuniunea vesteşte aceasta publicului român, apelând la femeile române de pretutindeni să contribue pentru fetiţele orfane.

Astfel a întrat în vieaţă *„Reuniunea femeilor române pentru creşterea fetiţelor orfane române mai sărace"*, reuniune care n'a fost o însoţire locală braşoveană, ci a fost înfiinţată pentru *toţi Românii din monarchie* cu menirea de a fi pentru toţi un isvor de sprijin reciproc şi de iubire frăţească.

Reuniunea şi-a propus mai întâiu să dea ajutor orfanelor rămase după cei căzuţi în revoluţiune şi totodată şi-a pus ca problemă să mijlocească o creştere mai solidă şi mai potrivită cu timpul a fetiţelor române orfane şi lipsite, însă fără a face vre-o deosebire între ele.

Inimi de aur.

Cugetul urzitorilor Reuniunei noastre a fost încă dela început, ca această însoţire să nu facă nici o deosebire confesională; fiecare Româncă să poată fi membră a ei.

Şi cum a fost cugetată nobila şi generoasa întreprindere, aşa a fost ea primită şi de întreg publicul român din monarchie.

Tot ce a fost pe atunci mai de seamă, femei şi bărbaţi dela Bârsă până la Crişuri, dela Olt până la Mureş şi Tisa, au îmbrăţişat cu entusiasm scopul măreţ.

In lungul şir de binefăcătoare şi binefăcători de patroane şi protectori din primul an al Reuniunei, zărim între ei numele cele mai cunoscute.

Mai întâiu frumoasa cunună a urzitoarelor şi binefăcătoarelor din Braşov, între cari vedem dame din familiile Iuga, George Ioan, Maiorescu, Nica, Secăreanu, Bariţ, Petric, Ciurcu, Bucur Pop, Orghidan, Teclu, Cepescu, Dima, Barac, Steriu, Voinescu, G. David, Radu Pascu, Bureţia ş. a. Iar înafară de Braşov, în Transilvania, Banat, ţinuturile Ungariei, Bucovina, întâlnim binefăcătoare şi membre din familiile: Aron Florian, Andr. Mureşianu, Pop Vasilie, Vasiciu, Hania, Meţianu, Bologa, Bădilă, Mihali, Moldovan, Pipoş, Şuluţ, Boeriu, Tobias, Balint, Negruţiu, Molnar, Roman, Maniu, Poenariu, Pumnul, Iliuţ şi altele.

Intre numele acelor patroane, protectoare şi protectori, cari strălucesc în analele Reuniunei în fruntea tuturor. Amintim pe cele trei patroane proclamate de Reuniune, nobilele doamne: de Hurmuzaki, Iuliana Mocsonyi de Foen şi Ifigenia de Sina.

La apelul, ce li-s'a adresat, ele au răspuns cu modestiă şi amabilitate, în deosebi d-na Iuliana Mocsonyi a salutat cu multă căldură înfiinţarea Reuniunei, zicând, că „pe lângă scopul ei creştin, naţional

Mitrop. unit ALEXANDRUL STERCA ŞULUŢIU
1794—1867.

şi sfânt", din această înfiinţare şi din îmbrăţişarea ei repede, a cunoscut „până în cât s'a deşteptat simţul naţional în numele fiilor români", şi adăugând: „Aceasta împrejurare mi-e sigură garanţă, că naţiunea noastră nu va mai cădea în acel stat al amorţirei, în care lâncezi sute de ani, ci va propăşi nesmintit către fericire-şi".

N'ar fi putut însă Reuniunea noastră să ia avântul, care l'a luat, fără puternicul concurs şi sprijin al archiereilor noştri. De aceea în fruntea binefăcătorilor ei, vedem pe neuitaţii **Archierei Andreiu Baron Şaguna, Alexandru Sterca Şuluţiu**, Vasiliu Erdeli, apoi pe archimandritul Patriciu Popescu, administratorul diecesei Aradului, cari toţi au urmărit cu mare interesare şi îngrijire paşii dintâiu ai tinerei Reuniuni şi au promovat cu căldură şi zel scopul ei. Alături vedem numele marelui patriot român Aga Constantin Hurmuzaki şi a baronului de Sina.

Era o frumoasă şi rară emulare în a câştiga aderenţi şi sprijinitori ai Reuniunei, îndată-ce comitetul, cu concursul lui Iacob Mureşianu s'a adresat către toate damele şi bărbaţii de frunte din ţară.

In mai multe centre româneşti, ca la Blaşiu, Sibiiu, Mediaş, Abrud, Bistriţa, Câmpeni, se formară chiar comitete filiale, cu scopul de-a promova în diferite chipuri colectele pentru Reuniune. Şi numai entusiasmului acestuia general este a se mulţumi, că deja în cei doi ani dintâiu fondul Reuniunei a crescut la o sumă aproape echivalentă cu a patra parte a averii de azi.

Acestea sunt începuturile stăruinţelor şi a lucrărei Reuniunei femeilor române.

Cele trei perioade.

In activitatea ei peste tot putem deosebi 3 perioade:

In periodul prim se împart ajutoare la orfanele celor căzuţi şi nenorociţi în 1848—1849 în bani, haine, încălţăminte ş. a. Acest period se estinde până în primăvara anului 1855, când s'au înfiinţat două

BCU Cluj / Central University Library Cluj

şcoale de lucru pentru fetiţe, una în Braşov şi alta în centrul Ardealului, la Blaşiu. Era însă o piedecă în statute, cari nu spuneau nimic de înfiinţarea de şcoale, deci trebuiau modificate. Aceasta s'a întâmplat numai la a. 1860 sub presidenţia doamnei Zoe I. Petric. Până atunci la Braşov se făcu încercarea, deschizându-se o şcoală de lucru, iar în celelalte părţi ale Transilvaniei se trimiteau mai departe ajutoare la orfane.

Pe baza planului de învăţământ, aprobat de cei doi episcopi din Transilvania, s'a înfiinţat la 1860—61 în Braşov definitiv o şcoală de fete, adausă ca a patra clasă la celelalte trei clase, ce esistau, altă şcoală în Blaşiu şi a treia în Sibiiu.

La 1865—6 s'au urcat subvenţiunile pentru aceste şcoale, la ceea-ce au contribuit în mod însemnat şi stăruinţele zelosului actuar de atunci al Reuniunei, răposatul director gimnazial Dr. Ioan Meşotă, care pentru scopul acesta şi pentru ca să poată crea şcoale de fetiţe şi în alte părţi ale patriei, a îndemnat pe comitet să se adreseze din nou către toate damele române de distincţiune, rugându-le să nu se răcească în zelul lor pentru binele acestei instituţiuni şi să facă între sine nouă colecte, pentru care scop comitetul a numit 12 dame din diferite oraşe ca membre suplente ale sale.

Mai târziu s'a dat o subvenţie şi şcoalei din Câmpeni. In total au fost subvenţionate aceste şcoale până la 1883 cu 1200 fl. anual şi în ele au primit instrucţiune peste 100 eleve.

In 1883 se detrage subvenţiunea şcoalelor dela Sibiu şi Câmpeni şi jumătate din subvenţiunea dată celei din Blaji, pentru a-se putea înfiinţa aici a cincea şi eventual a şeasea clasă de fetiţe.

Cu aceasta se încheie al doilea period, şi la 1885 se începe periodul al treilea, când, la iniţiativa presidentei *Maria Săcăreanu*, adunarea generală a luat hotărîrea să înfiinţeze un internat de fete, care să fie susţinut şi condus de Reuniune.

S'a avut în vedere la fondarea acestui internat, să se dea o astfel de creştere fetiţelor mai lipsite, ca să devină econoame, harnice şi fără pretenţii şi ca să poată satisface cerinţelor vieţii casnice, mai ales a clasei meseriaşilor.

Acest internat s'a înfiinţat la 1886 şi a progresat din an în an, aşa că Reuniunea a aflat cu cale a-i da un avânt şi mai mare, reorganizându-l şi transformându-l la 1893 într'un Internat-Orfelinat, unde să se poată creşte gratuit fetiţe orfane dela frageda etate de 6 ani. In urma aceasta toate subvenţiunile pentru şcoale s'au detras, considerând şi împrejurarea, că proprietarii acestor şcoale erau acum în posiţiunea de a-le susţinea cu propriile mijloace.

* * *

Este înălţător, cum Reuniunea în anii dintâiu, balurile şi petrecerile ei, cari formau un punct însemnat de atracţiune pentru Români şi streini şi cari nu puţin au contribuit la ridicarea şi susţinerea vazei societăţii române. le aranja nu numai în folosul propriu, ci jumătate şi în folosul gimnaziului nostru. Dar petrecerile aranjate de Reuniune au promovat spiritul de armonie în societate şi prin îmbrăţişarea jocurilor naţionale. A fost un eveniment în iarna anului 1851, când la primul bal al Reuniunei s'a produs pentru primaoară în public noul şi ingeniosul dans de salon naţional *„Romana"*.

Rămâne un merit neperitor al Reuniunei, că cu ocaziunea *expoziţiunei române de industrie de casă*, ce s'a aranjat în Braşov la 1862 pe timpul adunărei generale a Asociaţiunei transilvane, a contribuit în mare măsură la strălucitul succes al acestei întreprinderi.

Omagiul deputatului Aloisiu Vlad adus Reuniunei Femeilor din Braşov

— O scrisoare inedită de-acum 65 ani. —

In anul 1860 Reuniunea a trimes, ca răsplată pentru meritele lor naţionale, fruntaşilor politici români de atunci din Ungaria propriu zisă, Comitelui suprem **Emanuil Gojdu** — *marele filantrop de mai târziu,* **Aloisiu Vlad de Săliştе** *şi* **Gheorghe Popa** *„cununi de stejar lucrate în tip antic roman".*

Ca răspuns la această frumoasă şi nobilă atenţiune, **Aloisiu Vlad** *a trimis următoarea scrisoare:*

Onorată Reuniune a femeilor Române!

Dacă pentru un individ, şi mai vârtos pentru un român, carele a păşit pe calea cea lunecoasă a vieţii publice este mare mângăere şi încurajare, şi singură acea încurajare, că vede, şi se convinge, despre acea, că ideile, care le-au desfăşurat, şi pentru care au pledat, răsună în inimile concetăţenilor, şi connaţionalilor săi, căci acelea au una şi aceiaşi origine, purcezând din un izvor comun, din simţul dreptului şi datorinţelor naţionale — cu cât e mai mare şi mai dulce bucuria cându i se da ocaziunea a se convinge prin asemenea ocaziune — precum este ne vestegitoarea şi scumpa cunună de lauri şi comitiva mie de către on. Reuniune trămise, şi de mine în 14—26 August a. c. cu o jumătate oară înaintea reintorcerei mele din Pesta primite — despre acea, ca ostenelele şi luptele avute, sunt în modul cel mai eclatant preţuite şi răsplătite peste merite şi aşteptare.

Un act ca acest măreţ, îmi reînvie în minte, clasica epocă a străbunilor noştri romani, etatea aşa numită de aur, când matroanele romane, a cărora virtuţi glorioase totdeauna au servit şi vor servi pururea de model femeilor altor naţiuni, încununând pre bărbaţii de gintea romană bine meritaţi cu simpla cunună de laura, în ăst mod îi înbărbăta; încât dânşii erau gata în ori care moment a-şi sacrifica tot ce avea, ba şi singură viaţa pentru marimea poporului roman, eternizându-şi numele înaintea posterităţii prin fapte gigantice carele au strălucit şi servit de exemplu eroilor tuturor naţiuni a lumei, şi la a cărora simplă pomenire se uimeşte tot natul. —

Ilustrelor Doamne! Cumcă Domniile voastre cu sângele carele vă curge prin vine şi anticile virtuţi şi caracterul măreţ a matroanelor romane, a străbunelor Domniilor voastre, azi erezit, aţi dovedit din destul în grelele zile ale suferinţei, a furiosului războiu intre (sic) naţional civile, dar mai vârtos după domolirea aceluia decretând şi totodată şi efeptuind întemeierea Reuniunei spre ajutorul orfanelor şi orfelinelor române, a cărora părinţi s-au sacrificat întru apărarea cauzei naţionale, carea Reuniune şi azi susţă şi îşi revarsă razele sale binefăcătoare, de şi modeste, asupra mai multor orfani, şi orfeline.

Cât curaj, dară cu cât mai multă constanţă şi virtute eroină s-a poftit la înfiinţarea unei asemenea Reuniuni în nişte împrejurări, când şi cea mai sântă tendinţă, şi cea mai inocentă faptă se esplică de pururea neadormiţii şi ne fatigaverii calumniatori ai poporului român, în contra dânsului!

Atâta energie bărbătească numai Damele din Braşov au fost în stare a desvolta şi a dovedi.

Atâtea greutăţi numai astfel de spirite tari au putut învinge ca acele ce vă însufleţeşte pre Dvoastră, stimatelor Dame!

Prin fapta aceasta grandioasă, ştergând lacrimile acelor nevinovaţi v-aţi deschis faţa cea mai strălucită în istoria poporului român şi eternizându-vă numele aţi devenit de conducătoare şi de dătătoare de ton şi de cele mni stimate între femeile române din toate provinciile locuite de români.

Şi oare trimiterea cununelor Domnilor Gosdu, Popa şi mie, nu dovedeşte din destul ce spusei?

Departe este de mine ca să cuget, că eu, au ceilalţi doi Domni, au meritat atâta distingere din partea unicei corporaţiuni morale a femeilor române, căci noi înşine suntem în adâncul sufletului nostru mai bine convinşi despre aceea, că nimic nu am făcut mai mult decât că ne-am împlinit datorinţa de a apăra sântele interese naţionale în dieta Ungariei, dară totuşi barem eu din partea mea trebue să mărturisesc, cumcă mă simt peste aşteptare fericitat văzând, că şi singura bunăvoinţă, singur curagiul, singură voia de a-mi împlini datorinţa, a aflat la Domnia-voastră o asemenea eclatantă apreţuire şi încurajare pentru de a porni şi mai departe pe calea pe carea am pornit, fără sfiiala şi fără trachuire.

Cununile mie şi Domnilor Popa şi Gosdu trămise nu numai ca pre noi şi pre tot Românul îl va împintina spre apărarea cauzei naţionale cu ori ce ocaziune, şi în ori ce locu, cu cea mai mare căldură şi bărbăţie; ci totodată vor astupa gurile cele răutăcioase a neîmpăcaverilor neamici ai noştri, cari ne având alte argumente mai oneste şi mai fondate, ca nişte şerpi înveninaţi varsă venin drăcesc din gura lor în contra noastră, zicând, că acei inteleginţi români, cari apără cauza naţională şi pretind drepturile carele se cuvin, pentru naţiunea lor, sunt numai nişte turburători de pace, păstori fără de turmă, vânători de interese private, având tendinţe separatistice, şi altele, şi că poporul român osândeşte, au baremi nu părtineşte ideile şi propăşirea acestora.

Primiţi dară illustrelor Doamne pentru onoarea mie arătată cea mai adevărată şi profundă mulţumită a unui bărbat român, carele vă asigură despre aceea, că nu veţi avea cauză nici când a vă căi, cu atât mai puţin a vă ruşina de acea faptă; că l-aţi învrednicit a fi distins şi condecorat cu cununa astfel de nepretiuibilă, ca cum este cea mie trimisă, carea faptă după zisa latinului *honores non in honorato sed in honorate consistit*, mai mult onorează pe onoratele decât pe onoratul.

Atotpotintele să scutească pre naţiunea română de tot răul şi să o conducă în portul fericirei.

Să proteagă şi să înflorească reuniunea femeilor române.

Eară Domniilor Voastre să vă doneze viaţă îndelungată şi fericită.

Cu deplină şi profundă stimă rămânând, a Onoratei Reuniuni

aplecat servu

Aloysiu Wlad de Seliştie*)

Logoşiu, în 16-a apri(l) 1861.

---

*) Protonotariul Comitatului Caraşiu şi fostul Deputatu la Dieta Ungariei în 1848/49 şi 1861.

La congresul U. F. R. vor asista ca delegaţi oficiali: în numele guvernului ministrul *Lăpedatu*, în numele Patriarhului Miron protoereul *dr. I. Blaga*, iar în numele Mitropolitului Bălan d-l consilier arhiepiscopesc *dr. Proca*.

Familia primei prezidente a Reuniunei Fem. Române

Maria Nicolau (1801—1860).

— Câte-va date istorice. —

Maria Nicolau a fost fiica primului ctitor al bisericei „Sf. Adormiri" din Cetatea Braşovului *Ioan Cepescul* (1772—1832) şi a *Bălaşei Gh. Petraşcu*, una dintre cele mai culte femei române dela începutul veacului trecut.

Ea se căsători în 9 Febr. 1817 cu Dimitrie S. Nicolau, întemeietorul şi proprietarul, dimpreună cu fiul său Constantin, a primei fabrici de petrol şi derivate din Ardeal, Dimitrie Nicolau se mai ocupa şi cu cultivarea moşiei dela Arpătac, luată zălog dela magnatul ungur Albert Beldi, pe care-l împrumutase cu suma de 24,000 fiorini. El a fost unul dintre primii consilieri comunali români ai Braşovului şi figurează între fondatorii tuturor instituţiilor noastre naţionale de atunci.

Sevastia Mureşianu n. Nicolau
1825—1879
prima membră fundatoare a R. F. R. din Braşov.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Dimitrie S. Nicolau era descendentul unei vechi familii româneşti venite în anul 1709 din Ţara Turcească şi aşezate mai întâi la Făgăraş, iar pe la 1720 la Braşov, unde cumpără casă şi grădină în vecinătatea caselor familiei Brâncoveanu în vechea uliţă a Furcoaiei (Ecaterinei).

Numele originar al familiei fusese *Duma*, dar influinţaţi de moda rusească şi grecească de pe atunci, fii lui *Nicola Duma-Făgărăşanul:* Zaharia (n. 1721—† 1795) şi *Nicola* (n. 1723—† 1801), porecliţi în tinereţe *Făgărăşan* şi *Dulcă*, luară numele *Nicolau* (fii lui Nicolae) care a rămas la ramul principal al familiei, pe când alte ramuri luară numele *Dumarovici Dimitropol, Zahareanu* etc.

Familia a jucat un rol însemnat în istoria culturală a Românilor braşoveni. Fraţii *Zaharia* şi *Nicola Nicolau* (bunicul lui Dimitrie S. Nicolau) aveau mare influenţă în treburile lor bisericeşti şi şcolare (vezi scrisoarea inspectorului şcolar din Ardeal D. Eustatievici din 24 Mai 1789 în *A. Bârseanu, Istoria Şcoalelor etc.*, anex.). Ei erau proprietarii uneia dintre cele mai importante Case de export din vremea lor. *(v. B. Baiulescu, Monografia p. 52).* Din inventarul amănunţit al averii lui Zaharia Nicolau († 1795), păstrat până azi în arhiva Braşovului, nu lipseşte nici un obiect necesar satisfacerii celui mai rafinat gust al epocei sale. El poseda şi una dintre cele mai frumoase biblioteci româneşti din timpul său. Nepotul său şi unchiul Mariei Nicolau, *Nicola Nicolau junior* (1762—1836) este cunoscutul autor al „Geografiei" româneşti dela Buda (2 vol. 1815) şi al traducerii operii lui Th. Blancard „Plutarh Nou" (Buda 2 vol. 1819), despre care N. Iorga vorbeşte amănunţit în Istoria literaturii române (vol. 2).

Fratele lui *Nicola Gh. N. Nicolau* este traducătorul din greceşte în româneşte a „Acaftistului Sf. Cruci", apărut la Sibiu în anul 1802.

Familia a fost în legătură de alianţă cu cele mai de frunte familii de atunci din Braşov şi Ardeal. Afară de Maria Nicolau, ea a dat Reuniunii pe prima ei membră fondatoare şi marea promovatoare a intereselor ei *Sevastia Iacob Mureşianu*; pe presidenta *Anastasia Datcu*, fiica lui Gheorghe N. Nicolau şi a Mariei R. Lecca mătuşa pictorului *Constantin Lecca*, iar în timpurile mai noui pe presidenta actuală a Societăţii „Ocrotirea Orfanilor în Ardeal" şi vicepresidenta „Uniunei Femeilor Române", d-na *Ecaterina A. Bârseanu*, fiica fruntaşului industriaş român Const. D. Nicolau.

A. M.

Pagina politică.

Dictatură

VI.

Profitând de haosul, în care se găseşte viaţa de partid, economia şi finanţele ţării, sistemele de guvernare şi administrare actuală a României, dela o vreme se ridică şi se accentuiază glasuri, cari reclamă, ca o supremă soluţie pentru vindecarea răului instituirea dictaturii, fie personale, fie colective.

Pildele cari s'au impus în alte ţări sunt adoptate ca linii de conduită pentru impunerea şi aplicarea acestei soluţii.

Năravul de a nu găsi nimic bun în viaţa proprie naţională şi de a vedea elemente de desăvârşire în instituţiile şi metodele de guvernare streine, este resuscitat cu fanatism de către oamenii cari jonglează cu „tradiţii", dar cari sunt profund streini de spiritul acestora.

Triumful *musolinismului*, care în Italia a însemnat o reacţiune violentă şi necesară a sentimentului naţional împotriva tendinţelor de desagregare a statului, inspirate din afară, este aclamat cu chiote de către câţiva intelectuali ai României, în care *muncitorimea industrială* este abia la începutul existenţii sale şi în care *ţărănimea, conservatoare* în toate manifestările vieţii sale, formează aproape totalitatea populaţiei.

Indărătniciea cu care *maurasismul* în Franţa încearcă să opună forţelor de desagregare, desprinse de complexitatea şi haosul aceluiaş mecanism de intensă viaţă industrială, vechea unitate naţională de stat, a reuşit asemenea să aprindă câteva minţi precipitate dela noi şi să le îndemne ca să strige: „Asta ne trebuie nouă! Aceasta e soluţia".

Paradizul sovietic cu tot cortegiul lui de sângeros negativism al câtorva figuri pornite să prefacă în neant comorile de gândire şi validitare ale omenimii îşi are şi el admiratorii, cari văd în dictatura roşie singura soluţie pentru „fericirea" masselor. Infăşurată în mantia de purpură a „democraţiei integrale" această soluţie se ridică perfid din umbră împotriva tuturor năzuinţelor de conservatizm naţional

Şi în sfârşit *naţionalismul integral* care urmăreşte aruncarea peste graniţă şi confiscarea averii tuturor celor cari vorbesc altă limbă decât a statului şi mărturisec altă confesiune decât a *Bisericei dominante* îşi are şi el slujitorii săi fideli cari înţeleg că acopere cu flamura tricoloră toate ambiţiile sgomotoase ale partizanilor, să sporească numărul politicianilor negativi, să dea o justificare lenii naţionale, să oprească avântul culturii şi să înlăture concurenţa liberă, singură producătoare de bogăţii materiale, şi morale dintre diversele unităţi alcătuind corpul naţiunii.

Aceste „curente", şi năzuinţe cari toate conclud pentru o dictatură într'un fel sau în altul, sunt lansate pe deasupra unei întregi stări de fapt şi peste capul unor realităţi cari nu pot scăpa decât minţilor lipsite de o orientare solidă.

Massele populare, de a căror „fericire" integrală se discută cu atâta ardoare, urmăresc nepăsătoare această încrucişare de spade ruginite cari nu le pot da nici măcar iluzia biruinţii nevoilor lor reale.

Iar *casta* care deţine încrezătoare în mâinile sale *adevărata dictatură* se sileşte să exploateze cu dibăcie toate aceste frământări ale atâtor energii disperze pentru a-şi continua opera de consolidare şi dominaţiune esclusivă asupra ţării.

Neputincios un popor pe ţărani, înzestrat cu atâtea virtuţi preţioase, *el singur apărător şi susţinător de Ţară*, titular al sufragiului universal, dar împiedecat de a şi-l validita, rămâne rece, desiluzionat şi faţă de dictatura în fiinţă şi faţă de alta care ar vrea s'o înlocuiască, el înţelegând să se însufleţească *numai pentru propria sa voinţă*, pe care nu i-o poate validita decât *aleşii* săi.

V. Niţescu

Sălbătăciile din Bihor.

In preajma alegerii.

Bihorul, cel mai năpăstuit judeţ al vremilor tisaiste, a ajuns azi arena pe care se desfăşoară cele mai revoltătoare scene ale sălbătăciei averescane. Românii bihoreni erau maltratati pe vremuri pentru că vreau să-şi trimeată deputat de sângele lor în Parlamentul din Budapesta, iar azi sunt terorizati şi schingiuiţi fiind-că ţin ca în Parlamentul din Bucureşti să trimeată pe omul pe care nu-l putea mistui stomacul grofilor unguri.

Se pare că prin dibăcia diabolică a poetului Goga, generalul Averescu vrea să-şi taie mai adânc numele în durerea Bihorului decât în măreţia Mărăştilor.

Planul de luptă, pe care gugernul l-a ticluit în vederea alegerilor din Bihor, întrece în grozăvia lui orice închipuire omenească.

Cete de bătăuşi mobilizate din toate unghiurile ţării, au năpădit, la ordin şi pentru bani, Bihorul, pentru ca prin isprăvile lor să asigure reuşita, pe care o vrea domnul general.

Planul de luptă e ca aceşti năimiţi recrutaţi din cele mai feroce elemente ale ţării să îngrozească populaţia Bihorului, să-i fure biletele de vot, s-o huiduiască dela vetre, pentru ca cu buletinele de vot furate, să voteze haita pornită asupra Bihorului.

Zeci de mii de buletine de vot au fost furate în numele şi pentru desăvârşirea acestei fărădelegi. Candidatul Partidului Naţional a fost internat la Oradea, iar bărbaţii lui de încredere puşi la cheremul şi bunul plac al jandarmilor.

Bihorul a fost scos de sub scutul legii şi aruncat în ghiarele celor ce pentru un deputat averescan sunt în stare să omoare o ţară.

Ruşine sperjurilor, dar laudă bravilor Bihoreni, cari cu toată năpăstuirea pornită asupra lor, ţin să dea dovadă că „sângele apă nu se face". Ei au fost, sunt şi au rămas oamenii, cari nu se tem să îndure ori-ce, pentru ca să dea guvernului dovadă că Ţara Românească este a cetăţenilor ei şi nu a celor ce o gâtuesc.

Teroarea guvernului e fără margini, dar îndârjirea Bihoreanului de neînfrânt.

Aceasta-i situaţia Bihorului în prajma alegerii, pe care guvernul caută s-o pecetluiască cu sânge de Român ce-şi apără nevoile şi dreptul său.

•

După ultimele informaţiuni primite eri, fruntaşilor P. N., cari se găsesc în vasta circumscripţie, între cari d-nii Maniu, Vaida, Sever Dan, Man, Dr. A. Dobrescu, Dr. Nemeş, Stoichiţa etc. li se fac cele mai mari mizerii, împedecându-i să ia contact cu alegătorii.

Rezultatul alegerii, care s'a început eri dimineaţa se va cunoaşte de-abea la noapte sau mâne dimineaţă.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Tribuna liberă.

Problema religioasă.

— Latura cultural-morală.

Intre religie, cultură şi morală există legături atât strânse, încât cu greu s'ar putea cunoaşte unde începe una şi unde se termină cealaltă. In orice caz termenul cel mai cuprinzător, cadrul care îmbrăţişează atât religia, cât şi morala, este cultura. Căci nu se poate închipui un om cult, în accepţia superioară şi adevărată a cuvântului, fără educaţie religioasă şi morală. Câtă vreme însă morala este relativă, laxă şi adeseori variabilă şi-i dă omului un punct de sprijin *labil, religia este singurul factor extrem şi absolut, care imprimă personalităţii astfel formate, caracterul stabilităţii şi al unităţii.*

Individului i se cere deci, pe lângă religie, şcoală şi morală. Cunoştinţele fără morală şi fără aprofundarea principiilor creştine, nu au nici-o valoare; un atare individ va fi totdeauna un om primejdios, un factor negativ, destructiv al societăţii. De aceea condamnăm cu energie şcoala, din care lipseşte, ca element hotărîtor, educaţia morală şi religioasă! Inteligenţa şi chiar talentul se îndrumă, în acest caz, pe căile cele mai rele şi devine un adevărat pericol social. Viaţa noastră politică, publică şi familiară abundă de astfel de exemple. Şi fiindcă în primul rând preoţimea este datoare şi are menirea să desvolte şi să vegheze asupra vieţii morale şi religioase a poporului şi a indivizilor, iată unul din argumentele nerăsturnabile, care ne determină să pledăm cu hotărîre pentru menţinerea şi susţinerea cu tărie a şcolilor confesionale!

Trebue deci să revenim asupra îndatoririlor statului. Statul trebue să creeze şcoli în sensul de mai sus, atât pentru clerici, cât şi pentru mireni. Numai din astfel de şcoli serioase şi bine dotate vor putea eşi preoţii cari să poată să aibă ascendentul necesar moral asupra poporului şi a intelectualilor lui. Fără acest ascendent al preotului, adecă o cultură superioară morală şi religioasă, dar şi ştiinţifică, cunoaşterea temeinică a Sfintei Scripturi, aprofundarea diverselor concepţii filosofice, representate prin marii gânditori, scriitori şi poeţi ai neamurilor, atât poporul, dar în special intelectualii, la a căror pildă norodul s'a obişnuit să se uite, se vor înstrăina încetul cu încetul nu numai de preoţime, dar şi de biserică!!

Fireşte statul este dator să-i dea preotului şi materialiceşte posibilitatea înălţării sale pe pedestalul cuvenit necesar!

Şi totuşi, tocmai fiind vorba de cariera păstorească, să nu credem, că slujitorii înşişi ai altarului nu poartă şi ei o mare vină de halul în care se află biserica în viaţa noastră religioasă!

Cu ce ne-am manifestat, dela unire încoace în această privinţă?! Avem patriarchat, dar sectele se înmulţesc, biserica tânjeşte, preoţii îşi fac de bine de rău slujbele, dar viaţa religioasă e aproape nulă. Ici colea mai apare un strigăt de alarmă în presă, o carte de valoare a câte-unui solitar, *dar unde sunt archiereii noştri?!!* Unde sunt misionarii, apostolii idealului lui Crist?! Nişte băeţi-studenţi, îi înlocuesc, la poruncă burgheză. Ei domnilor, pentru aceasta ne trebue personalităţi, oameni consumaţi culturaliceşte, cu experienţa necesară a vieţii, altfel riscăm să ne facem preoţimea de râs şi să-i întrebăm pe bieţii teologi-studenţi, dacă au citit biblia şi dacă cred în Dumnezeu şi dacă au avut vre-odată o îndoială asupra existenţei Lui. Care dintre ei ne-ar putea răspunde, fără să devină ridicol?

Unde sunt preoţii „cu crucea în frunte", stăvilari puternici ai corupţiei, ai imoralităţii, ce ne bântue azi!?

Unde sunt archiereii îndrumători ai curentelor mari de regenerare morală şi religioasă. Unde sunt protagoniştii extatici ai ideilor umanitare, ai iubirii, fără reticenţe şi fără rezerve mintale?! Ah! Sfinţia Sa părintele Tr. Scorobeţ a scris o broşură cu titlul: „Văzut-am lumina cea adevărată". Şi ştiţi, care-i lumina cea adevărată? Un fapt divers: au trecut unii uniţi la ortodoxi! Astfel s'a salvat creştinismul nostru şi viaţa noastră religioasă. Dacă apostolul nostru se reduce la atari strigăte de entusiasm, atunci e evident, că întreaga noastră viaţă religioasă are nevoe de o orientare nouă şi de o răsturnare fundamentală.

A. Postol.

O mare întrunire a Opoziţiei.

Bucureşti, 6 Sept. 1926.

Duminecă s-a ţinut în sala „Dacia" o mare întrunire a opoziţiei unite pentru sprijinirea candidaturii fruntaşului ţărănist basarabean *Pan Halippa* la alegerea de senator, care va avea loc la 12 Septembrie.

Adunarea, la care a luat parte o mulţime mare de cetăţeni, a fost prezidată de dep. *Dr. N. Lupu.* Fruntaşii ardeleni ai Partidului Naţional şi-au scuzat absenţa fiind aproape toţi plecaţi în judeţul Bihorului, unde are loc alegerea de deputat.

Toţi oratorii au adus elogii trecutului şi activităţii lui Pan Halippa, accentuând că este o chestiune de onoare pentru alegătorii din Ilfov, ca să scoată ales pe acest brav fiu al Basarabiei.

Dep. D. R. Ioaniţescu din P. N. a atacat vehement guvernarea liberală şi cea averescană. A declarat că alegătorii P. N. au primit cu însufleţire candidarea distinsului fruntaş basarabean P. Halipa şi că ei doresc sincer fuziunea celor două partide.

D-l Mihalache, după ce a adus elogii d-lui Pan Halipa declarat că în contra sistemului de guvernare liberal şi averescan sunt două mijloace de apărare: lupta violentă care culminează prin revoluţie şi lupta legală. Noi suntem pentru o *revoluţie morală prin mobilizarea sufletelor.*

D-l Dr. N. Lupu a declarat că, prin lupta dreaptă, cetăţenească, dârză, exprimată prin votul liber trebue să se ajungă la biruinţa democraţiei şi la omenie.

Putem să încuem în lăduţe toate principiile, dogmele şi toate doctrinele, în ziua când vom izbuti, cu ajutorul voinţei cetăţeneşti să aşezăm la cârmuire şi în viaţa economică şi politică a ţării, omenia, dreptatea şi legiuirea cumpănită.

Intre ovaţii îndelungate şi însufleţite ale miilor de cetăţeni la adresa fruntaşilor opoziţiei unite, impozanta întrunire a luat sfârşit la orele 1 fără incidente.

C.

Inscrierile la şcoalele ucenicilor şi ucenicelor din Braşov s'au început eri şi durează până la 15 Septemvrie în fiecare zi între orele 3—6 p. m. Cei ce vor neglija a se înscrie vor fi amendaţi cu suma dela 100—300 lei.

•

Medicale *Dr. Carol Flechtenmacher sen.* medic internist şi pentru boale de femei s'a reintors şi şi-a reluat activitatea medicală. *Ordinaţiuni* zilnic — afară de Duminecă şi sărbători, — dela *ora 11½—1* STR. CASTELULUI 108, TELEFON 361. 708 1—3

Accident de automobil. Un automobil al familiei Brătianu, venind cu viteză mare, s'a lovit în apropierea comunei Dobreni de-un copac, sfărmându-se complect. D-na Elena Brătianu, care era la volan, sărind din automobil a scăpat neatinsă. Fiul d-lui Ionel Brătianu, d-l George Brătianu, prof. univ. din Iaşi a fost grav rănit, iar d-nul avocat Lascar Rosetti mai uşor.

Financiare. La ministerul de finanţe se studiază actualmente înlocuirea impozitului pe cifra de afaceri printr'un nou impozit care să impue mărfurile la origine. Cele fabricate în ţară la eşirea lor din fabrică, cele streine la întrarea lor în ţară.

Centenarul nașterii avocatului Dr. Ioan Rațiu

La congresul gen. al „Uniunii avocaților", care se ține la Timișoara, deputatul *Dr. Valer Moldovan*, rostind un strălucit discurs comemorativ, a propus să se ridice fericitului avocat *Dr. Ioan Rațiu*, fost președinte al Partidului Național, dela a cărui naștere se împlinesc în 1928 o sută de ani, un bust.

Cu acest prilej d-l Dr. V. Moldovan a spus între altele:

„Deși numele și activitatea lui dr. Rațiu a străbătut departe peste hotarele înguste ale județului și orașului Turda unde a profesat advocatura cea mai mare parte a vieții sale, Corpul advocaților din Turda — a căror Decan am onoare a fi — crede că lui îi revine *cel puțin inițiativa* serbătoririi confratelui ilustru.

Dar am crezut și credem că serbătorirea peste 2 ani a centenarului dela nașterea lui dr. Rațiu nu e numai datoria Baroului Turda, nici chiar a advocaților din Ardeal și Banat.

Acest centenar trebuie să fie un prilej binevenit de a face să bată în acelaș ritm de caldă și pioasă aducerea aminte inimile întregului Corp al advocaților din România întregită.

Bustul pe care voim să-l ridicăm la un loc de onoare din piața istoricului oraș Turda să fie ridicat din *contribuția* tuturor Barourilor și tuturor advocaților români, cari nu fac decât săse onoreze pe sine onorând memoria unui înaintași deopotrivă distins, *ca om, ca advocat și ca român.*

Suntem datori cu acest gest și față de viitoarele generații de avocați, cari frunzărind cândva istoria, plină de frământări și dibuiri, inerente ori căror începuturi, ale „Uniunii avocaților din România" vor câștiga îndemnuri spre fapte generoase, cetind cum în anul Domnului 1928 avocații Munteni, Moldoveni, Basarabeni și Bucovineni în frățească conlucrare cu frații lor din Ardeal și Bănat au prăznuit în istoricul oraș Turda aniversarea de 100 de ani dela nașterea unui mare camerad ardelean".

Propunerea prezentată a fost primită cu vii aplauze de numeroasa asistență.

———

Sportive

Primul concurs de rezistență turistică

Rezultatul primului concurs de rezistență turistică, ținut în ziua de 5 Septembrie pe masivul Negoiului este următorul:

Primul grup a avut plecarea dela piatra „Dr. Carol Wolf" până în vârful Negoiului.

Premianți: I. Andreaș Streiferdt în 3h 4' (Brașov). II. Herman Reschner în 3h 36' (Sibiu). III. Robert Zicheli în 3h 43'.

Grupul doi, al doamnelor, au avut plecarea dela piatra „Dr. Carol Wolf" până la cabana Negoiului (13 km). Premiante: I. Ella Pfaff în 2h 1' (Brașov). II. Angela Popescu în 2h 24' (Sibiu). III. Mimi Brânduș în 2h 33' (Sinaia, Cercul Peleș).

Grupul al treilea compus din tineri până la 20 ani, a avut aceeaș distanță (13 km). Premianți: I. Barbu Nicolae elev la Lic. „A. Șaguna" în 1h 24' (Colțea Brașov). II. Loga Nicolae elev la școala com. sup. în 1h 33' (Colțea Brașov). III. Barbu Alexandru elev la Lic. „A. Șaguna" în 1h 39' (Colțea Brașov).

Rezultă din cele de mai sus prestațiunile de admirat al tinerimei noastre din clubul „Colțea", care a realizat un frumos record.

Rep.

———

Școlare

Comisiunea școalelor de ucenice și ucenici industriali și comerciali din orașul Brașov aduce la cunoștința tuturor d-lor patroni din acest municipiu că înscrierile ucenicelor și ucenicilor, la școalele respective, vor începe „Luni" 6 Septemvrie până la 15 Septemvrie 1926.

Orele de înscriere sunt în fiecare zi de lucru dela 3—6 p. m.

Inscrierile se fac în modul următor:

1. Pentru toate ucenicele în localul liceului Andrei Șaguna.
2. Ucenicii comerciali în localul școalei primare de stat No. 1 din str. Pantofarilor.
3. Pentru ucenicii industriali:

a) Cei din circumscripția II. (Scheiu) la școala primară de de stat No. 2 din str. Ecaterinei No. 23.

b) Cei din circumscripția III. (Brașov-vechiu) la școala de stat No. 3 din str. de Mijloc și

c. Cei din circumscripția IV. (Blumăna) la școala primară de stat No. 4 din str. Agrișelor No. 6; ucenicii industriali din circumscripția I. (Cetate), pentru ușurarea frecventării cursurilor, se vor înscrie la una din cele mai apropiate școale industrale: No. 2, 3 sau 4.

4. Fiecare ucenic va prezenta la înscriere:

a) Contractul de ucenicie.

b) Certificatul sau dovada de clasele de învățământ absolvite și avizul primit cu ocazia recensământului.

c) Taxa școlară, ca prima rată, 350 lei achitată integral; orfanii de războiu, cu dovadă oficială și cerere special timbrată, vor plăti ca taxă școlară 150 lei, dacă în baza contractului sunt ei obligați a plăti taxele școlare. Elevii ucenici, cari au urmat școala și în anul trecut, vor prezenta pe lângă cele de mai sus și carnetul de control școlar.

5. Cei ce vor neglija a se înscrie până la 15 Septemvrie, vor fi amendați cu suma de 100 până la 300 lei conform art. 21 din legea școlară.

Președinte, Secretar,
P. Muntean. G. Mușătescu.

———

Bibliografie

A apărut revista *„Transilvania"* cu următorul cuprins:

Convocarea la adunarea generală (congresul) „Astrei". Raportul general al comitetului central; Anexa I.: Activitatea despărțămintelor în anul 1925; Anexa II.: Din activitatea secțiilor literare științifice; Anexa III.: Socotelile „Astrei" pe anul 1925; Anexa III-a Bilanțul general la 31 Decemvrie 1925; Anexa III-b): Venite și spese la 31 Decemvrie 1925; Anexa IV.: Proiectul de buget pe anul 1927; Anexa IV-a) Bugetul „Astrei" pe anul 1927; Anexa V. Conspectul sumar al membrilor „Astrei"; Anexa VI.: Lista bursierilor și ajutoarele date de „Astra" în anul școlar 1925/26; Anexa VII.: Consemnaren membrilor decedați ai „Astrei" în anul 1925.

Redacția și Admin. „Asociațiunea", Sibiu, Strada Șaguna 6. Prețul 15 lei.

Depozit general pentru vechiul regat, Basarabia și Bucovina: Librăria Pavel Suru, București, Calea Victoriei 85, unde se află de vânzare toate publicațiile „Asociațiunii".

———

CINEMA APOLLO

7—8—9—10 Septemvrie

Monumental eveniment cinematografic

BAJADERA

Intâmplare orientală cu o montare fastuoasă în 8 acte. In rolul principal: Norma Talmadge, Josef Shildkraut.

Vine!

Căpitan Blood

Mica publicitate

Apa amară **„BREAZU"** aprobată de Consiliul sanitar superior este mai ieftină decât apele similare străine cu 50—60%. Se poate căpăta în toate farmaciile și prăvăliile de coloniale cu 30 Lei sticla.

Reprezentanța pentru Brașov:

E. O. & L. THEIL
BRAȘOV.

543 22—0

ANUNȚ

De vânzare circa 4000 m p. în Strada Zizin, asemenea o casă nouă compusă din 7 camere în Strada Dârstei 21, eventual se poate închiria. Amatori se pot adresa între orele 9—12 și 16—18 la d-l Casier Dumitrescu oficiul poștal Brașov I., sau în Strada Dârste 21. 657 8—10

ATELIERELE EOS
BRAȘOV

Registre pentru afaceri. Dosare pentru scrisori și caiete.

Depozitul Fabricei
Strada Porții 21,
Telefon 774.

683 3—3

De vânzare la Băile Vâlcele (Előpatak) o proprietate potrivită pentru crescătorie de vite, grădinărit, apicultură, agronomie, loc de coasă, pășunit pentru 5—6 vaci, împreună cu o locuință constătătoare din 3 camere și apartamentele necesare.

Kásás
705 2—3 Sft. Gheorghe

De vânzare renumita și bine aranjata **prăvălie de pălării de Dame** din Strada Lungă No. 52. 698 3-3

De vânzare o grădină frumoasă cu pomi roditori, casă cu foișor. Hotar cu Sanatorul Dr. Riemer. Informațiuni: Florea Mămulea Valea Morilor (a) No. 23. 3 3

Fabrica de caete școlare
„E O S"
DEPOZIT CENTRAL
STRADA PORȚII 21.
TELEFON 774.

Mare depozit de rechizite de școală, engros și detail Fabrica de registre comerciale.
707 1—3

Se primesc copii de școală o familie bună în apropiere de școală. Informațiuni la ziar. 711 1—1

Se caută un vânzător în prăvălie de beuturi. Informațiuni în Strada Laterală No. 21 Brașov. 715 1—1

Casă cu curte mare și grădină

(circa 3600 m²) situată la mijlocul Străzei Lungi—de vânzare. Informațiuni mai detailate la

MORITZ WAGNER
architect
Strada Lungă No. 109.
716 1—2

România. Corpul portăreilor Tribunalului Brașov

No. 2268 exec. 1926

Publicațiune de licitație

Subsemnatul portărei prin aceasta publică că în baza deciziunii No. O. 4957—1926 a jud. ocolul de ocol Brașov, în favorul reclamantului Magdo Ana născ. Báró repr. prin advocatul Dr. Kis Kálmán din Cernatu pentru incasarea creanței de 400 lei și acc. se fixează termen de licitație pe ziua de 18 Septemvrie 1926, orele 4 p. m. la fața locului în comuna, Cernatu No. 156, unde se vor vinde prin licitațiune publică judiciară mobile de casă, mașină de sucit și alte în valoare de 6700 lei.

In caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Brașov, la 18 August 1926

D. A. Pop,
710 1—1 Portărei.

CINEMA MODERN

7 Septemvrie

Castelana Libanului

In rolul principal: Arlette Marchal, Petrovich Svetislav.

8—9—10 Septemvrie

Dr. Caligari

In rolul principal: marele artist Conradt Veidt

No. 1153/1926

Escriere de concurs

Corporațiunea meseriașilor ca autoritate industrială Brașov, prin aceasta escrie concurs pentru postul de notar german.

Pot concura la acest post acei cetățeni români cari posed limba statului, au satisfăcut datorințelor militare și nu au trecut etatea de 50 ani.

Terminul de concurs 14 zile.

Deslușiri mai detailate dă secretarul Corporației.

709 1—3 *Presidiul.*

ANUNȚ

Comitetul parohial al Bisericii Sf. Nicolae din Brașov Schei, în baza ordinului Prea Ven. Consistor arhidiecezan din Sibiu, Nrul 5537 Epitr. din a. c., vinde prin licitațiune publică cu oferte închise și verbal:

două parcele de teren din locul fostei școale comerciale, situate în Str. Cimiterului și anume: parcela Nr. 1. în estensiune de 702 m. p. și parcela Nr. 6 în estensiune de 663 m. p.

Licitațiunea se va ține în 21 Septemvrie 1926 în sala de ședințe a Comitetului parohial, ***precis la ora 5 p. m.*** Ofertele închise și sigilate, cuprinzând vadiu de 10% se vor înainta Biroului Comitetului parohial cel mai târziu ***până la 21 Sept. 1926 oara 4 1/2 p. m.***

Amatorii pot vedea situația parcelării, precum și condițiile de licitație în fiecare zi în Biroul Comitetului parohial.

Brașov, din ședința Comitetului parohial dela Biserica Sf. Nicolae din Brașov-Schei, ținută la 26 August 1926.

(ss) ***Dr. N. Stinghe,***
Președinte.
(ss) ***V. Iordache,***
1—3 Secretar.

No. 860/1926 Not. publ.

Publicațiune de licitație

La cererea firmei Magazinele Generale și Antrepozitele pentru Ardeal din Brașov, repr. prin directorul Barta Paul din Brașov, se va vinde în licitație publică cu asistența noastră diferite mobile de casă în baza §§-lor 447 și 449 din Codul comercial în detrimentul debitorului întârziat.

Licitația se va ține în Brașov, Strada Gării No. 45, în localul Magazinelor Generale în ziua de 11 Septemvrie 1926 ora 2 p. m.

Prețul de strigare se stabilește în suma de 65 930 lei.

Licitanții vor depune o cauțiune (vadiu) de 10% iar cumpărătorul adjudecat de a plăti îndată prețul de cumpărare și cheltuielile.

Creditorul poate licita fără vadiu.

Brașov, la 6 Septemvrie 1926.

Dr. David Bleahu,
notar public Brașov.

712 1—1

Un ziar cinstit românesc este o comoară pentru casa fiecărui Român. Abonați dar „GAZETA TRANSILVANIEI"

Proiecte, planuri de construcțiuni, vile, bănci, fabrici, case de raport etc., devize și măsurători execută

BIROUL DE ARHITECTURA ȘI STUDII
G. M. CANTACUZINO & A. SCHMIEDIGEN
Cu sediul la BUCUREȘTI, Calea Victoriei 109.
Reprezentat la Brașov prin ing. R. Sommer
701 2—10 **Strada Spitalului 59.**

Congresul Uniunii femeilor române și Jubileul Reuniunii femeilor române

PROGRAM

Marți 7 Septemvrie, ora 6 seara: Intrunirea congresistelor la ședința marelui Comitet în Sala Sfatului orășenesc.
Ora 8 seara: Agapă în Restaurantul „Transilvania".

Ziua I-a

Miercuri 8 Septemvrie ora 9: Intrunire în Sala Sfatului și validarea delegatelor.
Ora 10: Serviciul divin în biserica Sft. Adormiri din Cetate.
Ora 11: Plecarea în corpore la ședința jubilară, ce se ține în Sala Liceului Andrei Șaguna.
Ora 14: Banchet în Saloanele Cercului militar.
Ora 17: Conferințe în Sala Liceului Șaguna: dna Președintă Elena Meissner, Iași și dna Preș. Maria Pop, Craiova.
Ora 21: Concertul jubilar în Sala Teatrului Național.

Ziua II-a

Joi ora 9: Intrunirea delegatelor în Sala Sfatului, plecarea la parastasul prezidentelor decedate, ce se ține în biserica Sft. Nicolae, Scheiu, precum și depunerea coroanelor la cimitere.
Ora 10$^1/_2$: Continuarea Congresului în Sala Liceului Șaguna.
1. Darea de samă pe anul 1925—26.
2. Cetirea situației financiare pe anul 1925.
3. Raportul de verificare al Cenzorilor și descărcarea Comitetului pentru anul espirat.
4. Eventuale propuneri.
Ora 13$^1/_2$: Masă comună în Restaurantul Maior Mura.
Ora 15$^1/_2$: Continuarea Congresului în Sala Liceului Șaguna.
Ora 20: Reprezentația Școalei Profesionale, urmată de balul Reuniunii în Sala Redoutei orășenești.

Ziua III-a

Ora 10: Continuarea Congresului.
1. Cetirea rapoartelor delegatelor diferitelor Societăți.
2. Fixarea Congresului viitor.
3. Inchiderea Congresului.
4. După masă vizitarea Școalei profesionale a Orfelinatului, plimbări în oraș.

In tot decursul Congresului, la toate serbările vom purta costumul național.

Biroul Uniunii femeilor române Brașov.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Chestiunea salariilor în Rusia sovietică

Chestiunea sporirii salariilor preocupă în ultimul timp foarte mult cercurile economice și opinia publică sovietecă. Sistemul salariilor din Rusia este complect desorganizat. O parte de muncitori este bine plătită, pe când majoritatea lor primesc salarii de foame.

De-aceea referatul președintelui consiliului comisarilor Rykov asupra salariilor din Rusia Sovietică ținut la intrunirea muncitorilor dela fabrica Petru Alexeev din Moscova, a fost ascultat cu cea mare atenție. Rykov a insistat asupra faptului, că deja in Mai comisariatul muncii a primit misiunea ca într'o comisie specială să alcătuiască normele după cari salariile muncitorilor să fie sporite. In urma cercetărilor de până acum s'a constatat că salariile muncitorilor vor putea fi ridicate numai cu 7 la sută. Cheltuelile cu majorarea plăților vor atinge 200—300 milioane ruble. Chestiunea cea mai arzătoare este, dacă salariile trebuesc ridicate și apoi in ce măsură.

In această chestiune sunt două păreri: una, care este pentru ridicarea salariilor după specialități în primul rând pentru muncitorii dela căile ferate, (minieri, etc.) iar cealaltă este pentru sporirea salariilor scăzute, fără a se lua în considerație specialitățile de muncitori. Adepții acestui punct de vedere aduc teza, că in primul rând trebue să se sporească plățile categoriilor inferioare, categoriei mijlocii să i-se adauge un mic supliment, iar categoriei superioare nici o sporire. In motivul principal, care este adus contra acestor cereri se arată, ca între salariul muncitorului calificat și cel al muncitorului necalificat există o oarecare diferență, care dacă ar scădea, egalându-se salariile, lucrătorii nu vor face nici o sforțare pentru a ajunge la calificație.

Rykov mai arată că chestiunea majorării salariilor trebue să fie pusă în legătură cu ridicarea capacității de muncă, cu organizarea metodelor de producere precum și cu îmbunătățirea lucrului. Aci Rykov accentuează că muncitorimea trebue să facă lucrul in mod cinstit. Dacă se va majora plățile, atunci trebue să crească și capacitatea de producere. După datele statistice în unele fabrici în zilele de după sărbători se prezintă la lucru numai 20—30 la sută din personal. Multe fabrici și trusturi au din această cauză pagube colosale, care se ridică câteodată la milioane ruble.

Rykov a criticat în mod amănunțit și regimul de economii și a observat, că el este pus în aplicare cu totul irațional și nu aduce nici un folos. Au fost cazuri că s'a economisit până și apa caldă pentru muncitori, înrăutățindu-se astfel și mai mult viața muncitorului etc. Cu acest fel de fenomene trebue să se ducă o luptă hotărâtă. Scopul regimului de economii este numai reducerea cheltuelilor neproductive.

Un târg de mostre și expoziție va avea loc la Osiek (Slavonia) în intervalul dela 11—26 Septemvrie a. c. In baza unei legitimații eliberate de consulatul jugoslav din București, vizitatorii expoziției se vor bucura de o reducere de 50% pe căile ferate jugoslave. Pentru viza pașaportului se percepe o taxă redusă de 80 Lei.

In ajunul congresului U. F. R.

Mai rar o activitate atât de febrilă ca în ajunul marelui congres al U. F. R. Comitetul doamnelor în frunte cu d-na presidentă Maria B. Baiulescu n-au întrelăsat nimic ca să asigure congresului cel mai desăvârșit succes.

Zilnic comitetul este întrunit între orele 3—5 d. a. în biroul său din sala „Sfatului" pentru a da celor interesați lămuriri. Amintim din nou, că biletul pentru banchetul de mâne Miercuri ora 2 d. a. costă 250 lei. Bilete pentru concertul jubilar de Miercuri seara și pentru reprezentația teatrală de Joi seara urmată de bal costă câte 100 lei.

Sosirea delegațiunilor.

La gară s'a stabilit începând de azi dimineață un *birou de cartiruire,* care servește pe delegatele sosite cu trenurile cu toate amănuntele. Numărul delegatelor anunțate la congres din toate ținuturile țării trece de 400.

Cu trenurile de azi dimineață și dela amiazi au sosit numeroase doamne din Bănat, Crișana, Maramurăș și Ardeal. Au sosit grupuri de delegate și din vechiul regat, Bucovina și Basarabia. In nrul viitor vom da lista complectă a oaspeților sosiți.

Sosirea M. S. Reginei.

După ultimele informațiuni, pe cari le deținem din parte competentă, Maj. Sa Regina Maria, sub a cărei inalt patronaj stă U. F. R. sosește mâne, Miercuri dim. la Brașov venind cu automobilul dela Sinaia. *Primirea Suveranei va avea loc la ora 11 a. m. în fața liceului „Andreiu Șaguna"*, unde va descinde din automobil.

Maj. Sa Regina va fi însoțită de o suită mai mare. Suverana va asista *numai* la ședința jubilară din liceul „Șaguna", după care se va reintoarce la Sinaia.

In vederea sosirei Suveranei și a congresistelor orașul nostru a îmbrăcat haină de sărbătoare.

Concertul jubilar

Miercuri, 8 Septembri ora 9 seara în „Teatrul Național".

Atragem luarea aminte a publicului nostru iubitor de muzică aleasă asupra concertului, care se va da Miercuri la 8 l. c. (Sala „Apollo") din prilejul congresului al VII-lea al „Uniunei femeilor române din România", împreunat cu jubileul de 75 de ani de existență al „Reuniunei fem. rom. din Brașov".

Din partea comitetului „Reun. fem. rom." a fost rugat d-l *Tib. Brediceanu* ca să ia asupra d-sale aranjarea acestui concert și dânsul a reușit să asigure pentru această ocaziune concursul mai multor artiști de rangul întâiu, și anume: pe celebra artistă dela Opera rom. din Cluj, d-na *Lya Pop,* care va cânta, acompaniată de orchestră, aria din actul al II-lea din opera „Samson și Dalila" și acompaniată la piano de d-na *Leni ing. Comanescu* apreciata noastră artistă la pian, mai multe cântece românești ale curând decedatului maiestru G. Dima, care zeci de ani a fost sufletul vieții muzicale românești.

D-na *Sabina Nicolescu-Kulibin,* premiată a Conservatorului de muzică din Paris, va avea un număr de solo la harpă, acest instrument subtil și delicat pe care arareori avem prilej să-l ascultăm, — iar tânărul violinist *Constantin Bobescu,* absolvent de asemenea al Conservatorului din Paris, va cânta două bucăți din domeniul muzicei classice, acompaniat de amicul său *Th. Rogalski,* virtuos la piano.

Nu mai puțin interesante vor fi numerele pentru solo de orchestră esecutate — sub dirigența d-lor *P. Richter* și *Tib. Brediceanu* — de orchestra orașului cu concursul mai multor domni din societatea Brașovului. Se va cânta, de întroducere, uvertura festivă *„Ștefan cel mare"* de mult regretatul compozitor Iacob Mureșianu, și uvertura la *„Seara Mare"*, a d-lui T. Brediceanu, care a avut o foarte bună primire atât la Opera romnă din Cluj, unde s-a reprezentat întreaga lucrare, cât și la ultimul concert filarmonic din București, închinat compozitorilor români.

Dela Prefectura Poliției.

Buletin informativ

Omorât după o încăerare. In urma unei certe între indivizii Sentpali Ludovic și Mates Traian, ambii muncitori la Fabrica de ciment Brașov, ceartă, care mai pe urmă a degenerat în bătae, din cauza loviturilor primite Mates Traian a murit. IndividuluiSentpali fiind prin,si-s'au dresat acte pentru crimă și s'a înaintat Parchetului.

•

Furt. Indivizi necunoscuți, în noaptea de 5 Septemvrie a. c. s'au întodus prin desfacerea unui geam în localul de cârciumă al d-nei Carolina Rotenbächer, de unde i-au furat marfă în suma de 4000 lei. Se fac cercetări.

— Mecanicului Ludovic Iancso din str. Spitalului No. 40, în timp ce tăia lemne cu mașina în curtea din strada Castelului No. 6, i s'a furat din buzunarul hainei, ce și-o pusese pe un par, un portmoneu în care avea 1800 lei și diferite acte și polițe. Cazul se cercetează.

Nerespectarea regulelor circulației

Au fost pedepsiți din partea Poliției din Brașov următorii:

D-l Hettman Anton din Str. Laterală 66 a fost amendat cu 3000 de lei pentru că a condus automobilul, fără permis de conducere. Conducătorul automobilului No. 124 și St. G. a fost amendat cu lei 4000 pentru că a condus automobilul cu viteză mare prin oraș. Șoferul Socz Ioan din Str. Neagră a fost amendat cu 3000 de lei pentru că a circulat cu viteză mare. Girsch Ioan din Str. Nisipului de sus No. 22 a fost amendat cu 7000 de lei pentru că a circulat cu autobuzul, fără a avea permisul de circulație. Blaga Emil din Str. Neagră No. 9 la fel. Dascălescu P. Ioan din Serv. hergheliei de armăsari din Sâmbăta de jos (jud. Făgăraș) a fost amendat cu 1000 de lei pentru că a condus automobilul prin acest oraș în stare de ebrietate și fără permis de conducere. Aurel Lazar Decei, Str. Porții 16 a fost pedepsit din aceleași motive și cu aceeași sumă ca și Girsch Ioan. Arlafi Iosif, șofer din București, a fost amendat cu 4000 de lei pentru că a condus automobilul prin oraș cu viteză mare. Protopopescu Nicolae din București a fost amendat cu 4000 din acelaș motiv. Tot la fel Constantin Radu din București.

INFORMATIUNI

Premiu de 50.000 lei. Direcțiunea Generală a Poștelor a aprobat suma de 50.000 (cinci zeci) mii lei, oferind-o ca premiu acelui, sau acelora, cari ar da indicațiuni pentru găsirea autorului furtului de valori din casa de fier a oficiului P. T. T. Oradea 2, gară, în noaptea de Duminecă 25 Iulie a. c. Toți acei cari au ceva de spus în aceasta privință, se vor adresa verbal sau în scris, fie d-lui judecător de instrucție al Cab. 2, Trib. Bihor, fie parchetului, ori Prefecturii poliției, sau Inspectoratului IV. P. T. T. Oradea. Pot folosi ori ce informațiuni ori cât de neînsemnate ar părea ele celor cari le dețin căci combinate cu altele, ar putea pune instrucția pe adevărata cale.

•

Expoziție împreunată cu târg de vite de prăsilă în Mediaș. La Mediaș se fac mari pregătiri pentru ținerea unei expoziții în ziua de 10 Octomvrie a. c. împreunată cu târg de vite de prăsilă. Acestei expoziții, care se va ținea în centrul regiunei de creștere a vitelor soiu „Simenthal" și porci de soiu „Bazna", i-se atribuie o mare importanță în cercurile de crescători.

•

Chestiunea minorităților. Din Geneva se anunță: La congresul Uniunii interparlamentare, delegatul maghiar Lukács a cerut să se discute în viitoarea conferință dela Paris chestiunea minorităților. Propunerea ungară a fost respinsă în urma expunerei delegațiunei românești. Delegații jugoslavi și cehoslovaci au declarat că se solidarizează cu expunerea delegației române.

•

Unele clișee comandate pentru n-rul de față, nesosindu-ne la timp, am fost nevoiți să aparem fără de ele.

•

N-rul viitor al ziarului va apare din cauza sărbătoarei de mâne, Sâmbătă la ora obicinuită.

•

Romantica grădină românească Belvedere din Calea Ștejerișului No. 12 se recomandă tuturora ca loc de popaz. Priveliște încântătoare. Se servesc mâncări și beuturi răcoritoare. In sărbători și Dumineci orhestră românească.

•

Se începe anul școlar.

Din cheltuelile mari pe cari le au părinții cu copii lor la începutul anului școlar, se poate cruța o bună parte, căutând cele mai potrivite locuri de aprovizionare.

Atragem atențiunea și recomandăm celor interesați marele depozit de po tavuri **Sava & Popovici** (Str. Neagră 51), ***care acordă mari reduceri de prețuri pentru elevi.***

•

Dela CFR. Comitetul de direcție al drumului de fier a stabilit în mod definitiv că nu se mai admite construirea de magazii de către particulari pe terenurile căilor ferate. Acolo unde se va simți lipsă de asemenea magazii, organele respective vor face propuneri pentru construirea lor de către administrația CFR. In consecință nu se va mai da curs cererilor făcute în acest sens, oricum ar fi ele motivate.

TIPOGRAFIA A. MUREȘIANU: BRANISCE & COMP. BRAȘOV. Redactor responzabil: IOAN BROTEA.